

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фундаментальної та мовної підготовки

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
**«ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕТОДІВ
НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ
ТА МОВНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИШАХ»**

16 березня 2023 року

Харків

2023

УДК 811.111

Організаційний комітет:

КОТВІЦЬКА Алла Анатоліївна, *в.о. ректора Національного фармацевтичного університету, доктор фармацевтичних наук, професор.*

ВЛАДИМИРОВА Інна Миколаївна, *проректор з науково-педагогічної роботи, доктор фармацевтичних наук, професор.*

КОВАЛЕНКО Зоя Іванівна, *завідувач кафедри фундаментальної та мовної підготовки НФаУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент.*

ЛИСЕНКО Наталя Олександрівна, *доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки НФаУ, кандидат філологічних наук.*

КОЛЯДА Ірина Валеріївна, *викладач кафедри фундаментальної та мовної підготовки НФаУ.*

БЕРЕСТОВА Алла Анатоліївна, *старший викладач кафедри фундаментальної та мовної підготовки НФаУ, кандидат філологічних наук.*

ШЕЙКІНА Надія Валеріївна, *доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки НФаУ, кандидат біологічних наук.*

Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Застосування інноваційних технологій та методів навчання при викладанні фундаментальних та мовних дисциплін у вишах». Харків : Національний фармацевтичний університет. 2023. 73 с.

До збірника увійшли тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Застосування інноваційних технологій та методів навчання при викладанні фундаментальних та мовних дисциплін у вишах» (16 березня 2023 р.). Розраховано на наукових працівників, викладачів, учителів, аспірантів філологічних та педагогічних спеціальностей.

Тези доповідей відтворені з авторських оригіналів. За достовірність представлених матеріалів, дотримання авторського права, точність цитування, граматичні та стилістичні помилки відповідальність несуть автори.

© Національний фармацевтичний університет, 2023

ЗМІСТ

1.	Берестова А., Лисенко Н. Культура мовлення як складова загальної культури здобувача вищої освіти – фізичного терапевта	4
2.	Брік Н. Teaching English as a foreign language to ukrainian-speaking students	8
3.	Вельма С. Специфіка викладання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій у фізичній терапії в умовах дистанційного навчання	10
4.	Голопич І. Використання методу рефреймінгу в підготовці поліцейських до професійного спілкування	12
5.	Гонтарь А.М., Северин Р.В., Гарагуля Г.В. Особливості викладання фундаментальних дисциплін зі спеціальності "Ветеринарна медицина" за умов дистанційного навчання	14
6.	Єльнікова Н. Використання квест-технологій при вивченні української мови професійного спрямування курсантами-правоохоронцями	19
7.	Жукович І. Психолого-педагогічні та мотиваційні виклики викладання англійської мови у ВЗВО в умовах війни	23
8.	Kolyada I. Distance education technologies in the educational process of applicants training of higher educational establishments	26
9.	Кривко Р. Опанування методу семно-компонентного аналізу під час підготовки перекладачів	28
10.	Кругова Ю. Досвід викладання української мови як іноземної. Відродження давніх традицій в українській мові	31
11.	Lysenko N., Berestova A., Kovalenko Z. The audiovisual content usage at classes on the discipline "Ukrainian as a foreign language"	33
12.	Литвиненко О. Застосування інноваційних методів у викладанні мовних дисциплін	36
13.	Марченко О., Жовтоніжко І. Вивчення фундаментальних дисциплін за допомогою хмарних інформаційно-комунікаційних технологій	39
14.	Оверчук О. Дистанційна освіта як форма організації навчального процесу в умовах воєнного часу	41
15.	Перцева В. Умови ефективності дистанційної мовної освіти	44
16.	Рижченко О. Дистанційна освіта – мовний виклик	47
17.	Савіна В. Аналіз назв гомеопатичних комбінованих засобів українських виробників	50
18.	Сергієнко М. Використання тренду гейміфікації на заняттях з англійської мови	54
19.	Tomareva N. Types of test tasks in learning the Latin Language	57
20.	Filipstova O., Naboka O., Filippova A., Osypenko Y. Problems of searching and using specific information in internet resources and at distance learning sites associated with the correctness of the translation from the original sources (with examples of terms used in the medical-biological and cosmetology fields)	59
21.	Chernyshova N. Online education in Ukraine since February 24'2022: process or result?	63
22.	Шейкіна Н., Баранник М., Скаковська Д. Засвоювання природничих освітніх компонент здобувачами освіти в форматі онлайн навчання під час воєнного стану	67
23.	Гойдіна В., Денисенко С. Елементи гейміфікації в учбовому процесі здобувачів освіти у медичному ЗВО	70

Берестова Алла,
кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри фундаментальної та мовної підготовки
Національного фармацевтичного університету, м. Харків

Лисенко Наталя,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки
Національного фармацевтичного університету, м. Харків

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ – ФІЗИЧНОГО ТЕРАПЕВТА

ОСВІТА – основа розвитку особистості, нації та держави, є запорукою майбутнього нашої непереможної країни. Освіта – конститутивний чинник політичного, соціального, культурного та наукового життя суспільства.

Проблеми вивчення феномену мови як соціального явища, виникнення характеру природи мови, визначення взаємозв'язку мови та суспільства, мови й політики, належать до фундаментальних проблем мовознавчих дисциплін. Досконале володіння нормами української мови є однією з основних вимог до кваліфікованих кадрів, які працюють у різних сферах. Кожен здобувач вищої освіти повинен опанувати необхідні лінгвістичні знання відповідні для своєї спеціальності. Невід'ємною складовою висококваліфікованого фахівця – рівень культури мовлення.

У наш час змінюються пріоритети у професіоналізації державної служби, підвищуються вимоги до комунікативної діяльності фахівців, питання щодо ведення діалогу, високого рівня дискурсивних навичок, підвищення рівня культури мовлення залишаються в центрі уваги мовників. Питаннями культури мови та мовлення займалися такі науковці, як Ф. Бацевич, А. Бурячок, С. Єрмоленко, Н. Лисенко, О. Олексенко, П. Редін, О. Тележкіна та ін. Невирішеними є причини порушення вимог культури

мовлення спеціалістів у професійній діяльності, та шляхи подолання цих недоліків. Метою є проаналізувати типові порушення вимог культури мовлення, яких припускаються фахівці в професійному мовленні.

Культура є специфічною характеристикою суспільства і визначає рівень історичного розвитку людства, який зумовлює ставлення людини до природи й суспільства. Культура охоплює не лише предметні результати діяльності людей, але й здібності, що реалізуються в процесі діяльності: знання та вміння, професійні навички, рівень інтелектуального розвитку, світогляд, засоби та форми взаємного спілкування в межах колективу й суспільства.

Професійна культура – глибокі знання в певній галузі, розуміння сутності усіх процесів, властивих для певної галузі, здатність відтворювати й висловлювати загальнонаціональні інтереси, бачити перспективи їх розвитку.

Культура професійного спілкування – це майстерне володіння словом, вербальними і невербальними засобами передачі інформації, дотримання вимог етики. Опанування знань стилістичного багатства української мови фахівцями, які послуговуються словом як “знаряддям праці, носієм інформації, професійною вербальною зброєю та засобом впливу”, сприяє піднесенню культури нації взагалі. Мовлення завжди є індивідуальним, бо кожна людина використовує і застосовує мовні засоби по-своєму

Складовою культури мовлення є використання належних мовних засобів. Проте треба враховувати такі моменти, як ситуація, коло слухачів, комунікативні та естетичні завдання. Необхідно враховувати важливість стильового відбору, форми спілкування. Лише з дотриманням відповідних певній ситуації засобів буде досягнуто належного результату. Порушення лексичних, акцентуаційних, морфологічних, синтаксичних норм у реченнях може призвести до небажаного результату: *“Так би мовити, я вибачаюсь за порушення комфорту, але я думаю, у найближчий час нам буде більш комфортніше тут знаходитись, так як на сьогоднішній день склалася така ситуація у нашому місці...”*, *“Прошу вас зайняти свої робочі міста”* Чи побудовані речення з дотриманням норм? На жаль, ні. В усному мовленні

непоодинокими є випадки використання слова *місто* замість *місце* і навпаки, слово *місце* у першому реченні слід замінити на слово *місто*, яке в реченні набуває значення “*населеного пункту*”, а в другому реченні використовуємо *місце* із значенням “*елементарна одиниця виробничої структури, що містить частину простору виробничого підрозділу*”. Фраза “*я вибачаюсь*” є відхиленням від норми, слід використати “*перепрошую, даруйте*”. Порухенням є поєднання простої і складеної форми ступенювання одночасно: “*більш комфортніше*”, правильним буде “*більш комфортно*”. Негативне враження на слухачів справляє використання в мовленні слів-паразитів на шкалт: *як ну, значить, так би мовити, скажімо, допустимо, в основному*. Неспроможність позбавитись таких слів, повторення одних і тих же слів свідчать про недбалість у формуванні своїх думок, а також про бідність лексичного запасу мовця. Про це ж свідчить тавтологія “*на сьогоднішній день*” та калька “*так як*”, які варто замінити “*на сьогодні*” та “*оскільки, бо, тому що*”. Присвійний займенник *свій* у реченнях часто буває зайвим, оскільки дублює вже наявне в реченні слово “*зайняти свої робочі місця*”, замість “*зайнять робочі місця*”.

Навчання термінологіки, як основи фахового мовлення, є одним із основних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Без цього неможливий подальший розвиток фахівця будь-якої галузі. Сучасні термінологічні дослідження спрямовані на узгодження на власне української та іншомовної термінології, вироблення методологічних засад уніфікації українських терміносистем.

Разом із формуванням навчально-пізнавальних умінь і виробленням навичок у майбутніх фахівців фармацевтичної галузі необхідно проводити роботу щодо означення термінологічної лексики своєї царини і вироблення вмій оперувати ними. Оскільки правильне послуговування термінологікою є вкрай необхідним для будь-якої діяльності. Обов'язковим є дотримання культури професійного мовлення. Кожне повнозначне слово може поєднуватися лише з певними словами, утворюючи словосполучення, як-от: “*ситуація в Херсонській області*” (лексема *область* – це поняття географічне),

а отже, словосполучення побудоване правильно, але не можна говорити “в області фармації”, “біль в області серця”, правильними будуть варіанти: “у галузі фармації”, “біль у ділянці серця”. Не варто використовувати запозичену лексику, зокрема коли є українські відповідники: “проект ліквідовано” замість “проект знищено”, “латентний період” замість “прихований період”.

У професійному мовленні послуговуються активними дієприкметниками. Для сучасної української мови активні дієприкметники із суфіксами -уч (-юч), -ач (-яч) є не властивими. Терміни *жарознижувальний, скорочувальний, обертальний, судинорозширювальний, анальгезивний, гальмівний* є віддієслівними, або процесовими, прикметниками. За допомогою суфіксів -альн(ий), -ивн(ий), -івн(ий) можна відобразити активну дійову властивість суб'єктів дії (їхню “здатність чи призначення виконувати дію, спрямовану на об'єкт дії”).

Результати, отримані під час проведення спостереження, можуть бути використані під час розробки програми з тренінгів “Українська мова у професійній діяльності”. Видається актуальним подальше дослідження причин порушення вимог культури мовлення в усному професійному мовленні здобувачів вищої школи та вироблення рекомендацій для їх усунення.

Список використаних джерел

1. Коць Т. А. До проблеми лексичної норми сучасної української літературної мови / А. Коць // Мовознавство. – 2009. № 1. – С. 70-75.

2. Мова професійного спілкування як функціональний різновид української літературної мови. Українська медична термінологія в професійному спілкуванні. Лексико-стилістичні норми. Словники у професійному спілкуванні. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовної культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intranet.tdmu.edu.ua/>.

3. Термінологія. Засади і правила розроблення стандартів на терміни та визначення понять : ДСТУ 3966-2000. – [Чинний від 2001-01-01]. – К. : Держстандарт України, 2000. – 365 с.

Brik Nataliia,

*Lecturer at the Department of Fundamental and Language Training,
National University of Pharmacy, Kharkiv*

TEACHING ENGLISH AS A FOREIGN LANGUAGE TO UKRAINIAN-SPEAKING STUDENTS

About 2 billion people in the world speak English. English is one of the most widespread languages. It would be fair to say that today it is the language of modern science, communication, business, information technology and various international organisations.

Ukraine is a part of the global community and occupies a significant place in all important areas of international activity. In our country, learning English starts at school and continues in various higher education institutions. Students understand the necessity of mastering this foreign language and the prospects it opens up for those who are proficient in it.

Students of the National University of Pharmacy are no exception. Starting from the first year of study, English is taught taking into account the specialisation chosen by the students. This is primarily reflected in the topic "My future speciality", which is studied on the first lessons of the discipline.

Each topic is divided into sections such as: VOCABULARY AND READING, GRAMMAR: THEORY AND PRACTICE and SPEAKING. Each unit has a dictionary, which helps students expand their vocabulary and facilitates the translation of texts that are selected to meet the requirements for studying foreign languages in higher education institutions.

UNIT 1

VOCABULARY AND READING	National University of Pharmacy
GRAMMAR: THEORY AND PRACTICE	Pronouns: Personal, Object, Relative, Demonstrative, Indefinite, Reflexive, Possessive and Interrogative
SPEAKING	National University of Pharmacy

NATIONAL UNIVERSITY OF PHARMACY

TEXT

Vocabulary

Academy of Sciences	Академія наук
applicant for higher education	здобувачі вищої освіти
article	стаття
associate professor	доцент
chemist's shop	аптека

Grammar is taught on the assumption that students already have some basic knowledge of English, such as the alphabet, parts of speech, sentence structure, the minimal vocabulary necessary to communicate on everyday topics, etc.

Each lesson involves the ability to hold a conversation on a specific topic. Students can use tables with language clichés or a plan to build their monologue or dialogue with the teacher.

THE STRUCTURE OF YOUR SPEECH	USEFUL LANGUAGE
OPENING <i>Introduce what you are going to tell about</i>	I would like to tell you about ... Today I'd like to give you an overview of... My topic is / will be very important for you because ... By the end of this talk, you will be familiar with ...
MAIN BODY <i>Tell the main information</i>	To begin with/First of all, I want to tell you about ... Next, I have to say that ... Also, you have to know that ... In my point of view, ... To my knowledge, ... As far as I know, Last but not the least, it is important to know that ...
SUMMARY <i>Sum it up</i>	Finally, ... To conclude ... In conclusion ... I'd like to finish/end by saying... Before I finish I'd finally like to say...

It is important to organise the work in a way that starts with easier topics with appropriate tasks that become more complex over time. In addition, you can use a variety of audio and video materials available on the Internet.

Thus, English is an integral part of the academic and professional life of a modern person in Ukraine who wants to succeed and follows new trends in the world. Modern professionals rely on learning this foreign language. It is necessary to motivate students in order to make the learning process as effective as possible. It is also undoubtedly important to focus on specific vocabulary in a professional field.

References:

1. Методичні рекомендації з професійно-орієнтованої лексики для здобувачів вищої освіти спеціальності «Біотехнології та біоінженерія» / Л.Г. Буданова, О.О. Чернишенко, О.В. Карасьова – Харків: НФаУ, 2022. – 43 с.

2. English in Pharmacy: A Guide for Pharmacy Students: the textbook for applicants for higher education / L. G. Budanova, S. V. Zhurkina, I. V. Kolyada – Kharkiv: NUPh, 2018. – 363 p.

3. English Proficiency for Pharmacy Students : the textbook for classroom and individual work of applicants for higher education / L. G. Budanova, S. V. Zhurkina, L. A. Torianyuk et al. – Kharkiv: NUPh, 2018. – 252 p.

Вельма Світлана,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки,

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

**СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ТЕХНІКИ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

В умовах введення воєнного стану на території України Національний фармацевтичний університет на виконання Положення про дистанційне навчання, затверджене Кабінетом міністрів України [3], та згідно листа МОН України [2], організував для студентів всіх освітніх програм дистанційне навчання.

Освітня компонента «Комп'ютерна техніка та інформаційні технології у фізичній терапії» є обов'язковою освітньою компонентою для студентів 1 курсу спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія. Метою викладання цієї освітньої компоненти є формування базових знань і практичних умінь з використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій для пошуку, оброблення і аналізу інформації з фізичної терапії. Зміст зазначеної освітньої компоненти вимагає застосування пакету офісних програм. Офісний пакет є набором застосунків, які використовуються для роботи з документами, поданими в цифровій формі. Програмні засоби, які є компонентами офісних пакетів, розповсюджуються, як правило, разом, мають схожий інтерфейс і

добре розвинену схему взаємодії один з одним [1]. Як правило, офісний пакет містить наступний набір компонентів: текстовий процесор, табличний редактор, програма для створення презентацій, система управління базами даних, редактор формул тощо. Під час очного навчання в аудиторіях кафедри фундаментальної та мовної підготовки університет, зазвичай, забезпечує наявність комп'ютерної техніки та відповідного ліцензійного програмного забезпечення (операційної системи Windows 10 та пакету україномовних офісних програм MS Office 2019).

Дистанційне навчання вимагає від студентів використовувати на практичних заняттях та під час самостійної роботи власну комп'ютерну техніку та програмне забезпечення. На жаль, не всі студенти мають відповідні засоби навчання. Отже, виникає потреба у використанні альтернативного програмного забезпечення. Одним із шляхів подолання зазначеної проблеми є використання онлайн версій офісних додатків або хмарного офісу. Хмарний офіс – це спосіб організації роботи, у якому основні інструменти організовані за допомогою хмарних сервісів, що дозволяє реалізацію процесу навчання інформаційних технологій лише за допомогою будь-якого браузера. Найбільш розповсюдженими онлайн офісами є онлайн додатки Microsoft Office та Google Workspace (попередня назва Google Apps for Work).

Онлайн додатки Microsoft Office – це повністю безкоштовна версія всіх популярних офісних програм, серед яких Microsoft Word, Excel і PowerPoint. Для використання онлайн офісу необхідний лише обліковий запис Microsoft Live ID (якщо його немає, то є можливість безкоштовної реєстрації). У пакет Google Workspace входять онлайн-редактори для створення документів у текстовому й інших форматах, електронних таблиць, презентацій і опитувань. Google Документи, Таблиці, Презентації та Форми працюють у будь-яких браузерах і на всіх мобільних пристроях із доступом до Інтернету.

Отже, онлайн-офіси є гарною заміною у випадку відсутності комп'ютерної техніки або відповідного програмного забезпечення (ОС

Windows та MS Office) для реалізації процесу навчання студентів з інформаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Кращі офісні пакети для роботи з документами URL: <https://sites.google.com/site/ofisnipaketi/kراسi-ofisni-paketi-dla-roboti-z-dokumentami> (дата звернення: 26.03.2023).
2. Лист МОН № 1/7035-22 від 27.06.22 року «Про підготовку до початку та особливості організації освітнього процесу в 2022/23 навчальному році». URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/86779/ (дата звернення: 26.03.2023).
3. Наказ «Про затвердження Положення про дистанційне навчання»: Постанова Кабінету Міністрів України № 466 від 25.04.2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13> (дата звернення: 26.03.2023).

Голонич Інна,

кандидат педагогічних наук, доцент,

доцент кафедри українознавства факультету № 2,

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ РЕФРЕЙМІНГУ В ПІДГОТОВЦІ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Проблема комунікативної компетентності завжди є в центрі уваги психологів, лінгвістів, методистів, а також викладачів, які безпосередньо працюють в аудиторії зі студентами й шукають кращі методи для розвитку в них мовленнєвих навичок. Вчені активно досліджують психологічний та психолінгвістичний аспекти сприймання й утворення мовленнєвого висловлювання з метою удосконалення методів і форм навчання ефективному спілкуванню.

Для майбутніх поліцейських формування комунікативної компетентності є важливим компонентом вищої освіти, оскільки їх професійна діяльність передбачає активну роботу з людьми. Саме вміння спілкуватися з колегами, керівниками, представниками різних верств населення, злочинцями, потерпілими, свідками забезпечує успішність виконання їхніх службових обов'язків. Для ефективного спілкування їм необхідно вміти правильно, логічно, послідовно й зрозуміло формулювати свої висловлювання з урахуванням мети основної думки, вміти наводити аргументи, знати мовні особливості офіційно-ділового стилю, володіти юридичною та професійною термінологією й послуговуватися ними під час спілкування, володіти невербальними засобами спілкування й встановлення контакту.

Одним із ефективних засобів формування комунікативної компетентності в курсантів є рефреймінг, завдяки якому здійснюються пізнання й оцінка об'єктивної реальності. Формування навичок декодування й перекодування інформації дає можливість побачити одну й ту саму ситуацію з різних ракурсів, отримати щодо неї різні відчуття, дати їй нову оцінку, отримати нові висновки.

Якщо фреймінг створює рамки для ситуації, визначаючи когнітивну настанову, то рефреймінг навпаки пропонує вийти за рамки. Наприклад, курсантам пропонується надати інші варіанти значення поняттям «правопорушник», «кодекс», «аварія», «тривога» тощо. Використання такої когнітивної техніки, змістового рефреймінгу, у процесі навчання сприяє більш ефективному осмисленню змісту інформації, розширює асоціативні зв'язки різних типів, що допомагає кращому її запам'ятовуванню.

Також ефективним буде використання контекстного рефреймінгу, суть якого полягає в тому, що зміст залишається тим самим, але зі зміною контексту змінюється ставлення до ситуації. Наприклад, курсантам пропонується розповісти про «пограбування» з позиції потерпілого, слідчого, злочинця,

свідка, або про «проблемного підлітка» з погляду матері, вчителя, друга підлітка, інспектора ювенальної превенції.

Через створення мережі асоціацій та встановлення логіко-сміслових зв'язків, у курсантів розуміння ситуації або поняття стає більш глибоким, процес мислення – більш пластичним і гнучким, активізується мовленнєве мислення, а вербальні засоби виразу думок стають більш чіткими, виразними й зрозумілими.

Застосування технології рефреймінгу у формуванні комунікативної компетентності правоохоронця уможливорює логіко-лінгвістичне моделювання представлення знань, сприяє формуванню дискурсивної компетенції та інших складників комунікативної компетентності, а також сприяє максимальній активізації розумових й особистісних якостей курсантів у процесі вивчення й розвитку професійного мовлення.

Гонтарь Алла,

кандидат ветеринарних наук,

доцент кафедри епізоотології та мікробіології,

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Северин Раїса,

кандидат ветеринарних наук,

доцент кафедри епізоотології та мікробіології,

завідувачка кафедри епізоотології та мікробіології

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

Гарагуля Галина,

кандидат ветеринарних наук,

доцент кафедри епізоотології та мікробіології

Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА" ЗА УМОВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Сучасна наука та практика вимагають для свого сталого розвитку впровадження цифрових трансформацій та діджиталізацію освітнього середовища. Суттєвими чинниками впливу на конкурентоспроможність молоді є рівень та якість професійної освіти, оскільки набутий обсяг теоретичних знань є показником її рівня, а здатність використовувати молоддю на практиці цей обсяг набутих теоретичних знань свідчить про рівень надання освітніх послуг навчальним закладом [4]. У сучасних закладах вищої освіти розвиток інформаційних освітніх середовищ відбувається шляхом виходу із закритого стану. Ознаками цього виходу є організація контрольованого різнорівневого доступу до основних освітніх ресурсів і технологій навчання у ЗВО. Як результат, відбувається поступове перенесення освітнього процесу до глобального інформаційного середовища суспільства Інтернет із збереженням освітніх цілей, завдань, орієнтирів та напрямів діяльності конкретного закладу освіти [3]. Потрібно зазначити, що створене інформаційне освітнє середовище ЗВО представлено комп'ютерно зорієнтованими засобами, які забезпечують менеджмент навчального процесу, виховної роботи, комунікацію, управління ресурсами, керівництво контингентом студентів, управління кадрами. Інформаційне освітнє середовище сучасного ЗВО у процесі свого функціонування покликане забезпечити створення та поширення електронного навчального контенту у різних форматах, підтримку персоналізованого комп'ютерно-інтегрованого навчального процесу і забезпечення гнучкої адаптації відповідно до потреб користувачів [2, 4]. В умовах сьогодення проведення навчальних занять зі здобувачами з використанням інтернет-технологій стало звичним явищем та альтернативним способом реалізації освітніх потреб, так як це було раніше зумовлено карантинними обмеження

через розповсюдження коронавірусної інфекції, а пізніше – повномасштабною воєнною агресією російської федерації в Україні. Зазначені чинники стали визначальними для вимушеного переходу освіти на дистанційну форму навчання у ЗВО України, не виключенням у цьому контексті став і Державний біотехнологічний університет. В університеті одним із провідних факультетів є факультет ветеринарної медицини, де проводиться навчання студентів за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина». Обов'язковими фундаментальними освітніми компонентами у навчальній програмі є дисципліни: «Ветеринарна імунологія», «Ветеринарна мікробіологія», «Ветеринарна вірусологія», які викладаються на кафедрі епізоотології та мікробіології. Зазначені фундаментальні освітні компоненти передбачають проведення лабораторно-практичних занять із використанням базових методів лабораторної діагностики інфекційних хвороб тварин. В умовах дистанційного навчання організація і проведення занять вимагала негайного переформатування подачі матеріалу і його вивчення здобувачами освіти. Тому, використання інформаційно-комп'ютерних технологій в університеті взагалі, та на кафедрі епізоотології та мікробіології зокрема, у навчальному процесі подається як багатосторонній засіб засвоєння знань студентами. Викладання природничих наук, а саме мікробіології і вірусології, містить в собі великий обсяг матеріалу, тому застосування електронних ресурсів, комп'ютерної техніки в значній мірі є ефективним. Це, в свою чергу, дає можливість якісно подати інформацію у вигляді відеоматеріалів, презентацій, схем, діаграм, таблиць, виконувати практичні та лабораторні роботи віртуально, проходити тренінги і тести. Дистанційне навчання передбачає різні способи його запровадження: лекційну частину – у вигляді онлайн-конференції, практичну – шляхом виконання завдань на спеціально розроблених сайтах. Сьогодні пропонується чимало платформ, які дозволяють реалізовувати цей процес: Google Meet, Zoom, Skype та ін. [1, 4]. Викладачі повинні не тільки володіти необхідним обсягом знань, а й вміти швидко та гнучко реагувати на зміни, приймати нестандартні рішення, бути комунікаційними й орієнтуватися в

інформаційному просторі, постійно навчатись, отже бути в тренді. Модульна об'єктно-орієнтована динамічна навчальна платформа Moodle як надійна, безпечна та інтегрована система для створення персоналізованого навчального середовища, була запроваджена у Харківській державній зооветеринарній академії у 2016 році, яка в свою чергу у 2020 році інтегрувалася в Державний біотехнологічний університет. Платформа Moodle розширила можливості викладачів в організації освітнього процесу. Здобувачі освіти отримали можливість багаторазового повторення вибраних частин матеріалу, що успішно адаптує темп набуття знань до сприймаючих їх здібностей; використання мультимедійних об'єктів (фільми, звуки, анімація тощо) розширила можливість при опануванні спочатку фундаментальних, а потім і клінічних дисциплін. Навчальний процес при викладанні фундаментальних дисциплін для підготовки ветеринарних фахівців на порталі дистанційного навчання Moodle проводиться з використанням ресурсу BigBlueButton. BigBlueButton - це система веб-конференцій з відкритим вихідним кодом для дистанційного (онлайн) навчання, але може бути використана і для проведення брифінгів, презентацій та вебінарів. BigBlueButton (BBB) підтримує спільне використання аудіо та відео, слайдів, чату, екрану, в режимі реального часу розрахована на одночасне використання віртуальної дошки декількома користувачами, підтримує онлайн опитування, кімнати обговорень, запис сеансів та їх відтворення для подальшого перегляду. Також викладачами фундаментальних дисциплін на кафедрі епізоотології та мікробіології створені персональні кабінети на платформі Google Meet, які також забезпечують можливість організації освітніх заходів зі значною кількістю учасників, а автоматичне планування та розсилка інформації вдосконалили можливості дистанційного навчання. Крім того, викладачі кафедри застосовують й такі інструменти цифрових технологій, які сприяють зануренню здобувачів у середовище мовної комунікації з метою її вдосконалення, через проведення вебінарів, які не вимагають додаткових фінансових витрат від навчального закладу. За допомогою такого вебзастосунку вибудовується інтерактивний діалог зі

здобувачами і надається можливість отримати запис вебінару для закріплення матеріалу. Викладачі кафедри епізоотології та мікробіології активно долучилися до розробки електронних посібників. Спільними зусиллями та у співавторстві розроблено сім електронних посібників з повним викладенням наукової інформації з ветеринарної вірусології, ветеринарної мікробіології та імунології. Для оцінки досягнень викладачі практикують комп'ютерне тестування в Moodle. Це дозволяє за короткий час отримувати об'єктивну картину рівня засвоєння матеріалу у всіх студентів і своєчасно його скоректувати. При цьому є можливість вибору рівня складності завдання для конкретного студента. Разом з тим, як показує практика, визначилися і певні труднощі, що виникли при організації дистанційного навчання в особливий період. Це стосується недостатнього досвіду використання цифрових технологій та сучасних пристроїв, певних комунікаційних бар'єрів, недостатньої бази цифрового контенту тощо [2, 5]. Окрім того, застосування дистанційного навчання проблематично зараз, у воєнний час. У зв'язку з військовою агресією росії виникають проблеми зі електрозабезпеченням та доступом до мережі Інтернет. Значні труднощі такого доступу мають майже 100% студентів та викладачів, що пов'язано з вимиканням світла та, відповідно, слабким сигналом навіть мобільного інтернет-зв'язку. Тому, для підвищення ефективності підготовки ветеринарних фахівців в умовах дистанційного навчання в найближчій перспективі необхідно оптимізувати такі заходи, як: розширення цифрової грамотності викладачів і студентів; використання відкритих освітніх ресурсів із безкоштовними навчально-тестовими програмами з метою ефективного здійснення освітнього процесу у дистанційному та змішаному форматі; запровадження кореляції та цифрової модернізації освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Калініна Л., Лісова Н. Соціально-педагогічне партнерство як демократична модель державно-громадської взаємодії та компонента

підручника для керівника освіти. Проблеми сучасного підручника, 2019. (22), 105-120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2019

2. Кривонос О.М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчанні: навчальний посібник. Житомир : ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 182 с.

3. Півень Я. В. Шляхи і вектори трансформації інформаційного освітнього середовища закладу вищої освіти/ Цифрова трансформація та диджитал технології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики [Електронний ресурс]: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 26 січня 2023 р. / за заг. ред. І. Жуховського, З. Шарлович, О. Мандич / Міжнар. акад. прикладних наук (Польща) – Держ. біотехнологічний ун-т (Україна). – Ломжа, Республіка Польща, 2023. Ч. 130-133.

4. Скидан М. С., Скидан Я. А. Цифрові технології у викладанні мовних дисциплін здобувачам закладів вищої освіти/ Цифрова трансформація та диджиталтехнології для сталого розвитку всіх галузей сучасної освіти, науки і практики [Електронний ресурс]: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 26 січня 2023 р. / за заг. ред. І. Жуховського, З. Шарлович, О. Мандич / Міжнар. акад. прикладних наук (Польща) – Держ. біотехнологічний ун-т (Україна). – Ломжа, Республіка Польща, 2023. Ч. 3. 210-213.

5. Трифонова О.М. Особливості створення освітнього середовища на засадах самоорганізації й інтеграції природничих наук, цифрової трансформації та комп'ютерних технологій. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота», 2021. 1 (48), 410-413. DOI: 10.24144/2524-0609.2021.48.410-413.

Єльнікова Наталія,

*старша викладачка кафедри українознавства факультету № 2,
Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків*

**ВИКОРИСТАННЯ КВЕСТ-ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ
КУРСАНТАМИ-ПРАВООХОРОНЦЯМИ**

Ключовим у підвищенні ефективності підготовки курсантів-правоохоронців сьогодні є введення новітніх інформаційних і педагогічних технологій, а також вдосконалення форм навчання майбутніх поліцейських. Освітній процес у Харківському національному університеті внутрішніх справ є організованим, плановим, стало взаємозалежним у діяльності викладача та здобувача освіти щодо навчання тих навичок і вмінь, підвищення інтелектуального рівня, вияву творчих здібностей, особистісних відмінностей, які потрібні в професійній діяльності майбутнього офіцера. Отже, методична система підготовки майбутніх правників ґрунтується на здобутті таких теоретичних і практичних засад, що активізують у них вирішення поставлених завдань як у мирний час, так і в умовах воєнного стану в Україні. Особлива увага приділяється наразі підвищенню рівня мовної підготовки курсантів-правоохоронців. Сучасний спеціаліст правничої галузі має бути компетентним не лише в професійній сфері, а й вміти комунікувати з представниками різних галузей, що уможлиблюється високоякісною практичною мовленнєвою майстерністю. Розвиток стратегічної компетенції у здобувачів освіти з української мови професійного спрямування вивчається в наукових розвідках, спрямованих на застосування інноваційних педагогічних технологій в освітньому процесі, водночас квест-технології як сучасний метод продуктивного викладання мовної дисципліни майбутнім правоохоронцям опрацьований не в повному обсязі, що й зумовлює актуальність нашого дослідження.

Серед значної кількості методів активного навчання української мови, які реалізуються в освітньому процесі, особливе місце посідає квест, застосування якого дозволяє оминати одноманітність у роботі над лексико-граматичним вправами, а також робить захопливим навчання загалом, здійснює контроль над комунікативними навичками курсантів, навчає їх творчого мислення, ведення дискусій, аргументованого викладання власних думок під час роботи в групі.

Одним із засновників квест-технологій в освітній сфері є Б. Додж (США), який 1995 року розробив інноваційні інтернет-застосунки для викладання

навчальних дисциплін на різних освітніх рівнях, називаючи квестом сайт, на якому розміщені завдання, що потребують розв'язання через пошук інформації у віртуальній мережі. Термін «квест» (англ. quest) позначає цілеспрямований пошук, що базується на грі [1, с. 119].

Розробленню квест-технологій присвятили дослідження чимало вчених, свідченням якого є наукові розвідки Т. Захарової, І. Краснобрижого, І. Сокол, Л. Мелько, Я. Биховського, С. Прокопова, І. Радецької, М. Кадемії, М. Козяра, Н. Кононець, Л. Шаматової й ін. Так, науковиця І. Сокол репрезентує квест як модерну новітню технологію, викликану потребою вчителів і учнів, що не вимагає здобуття додаткових специфічних знань і навичок та не потребує опанування додатковими програмами, надає детальний розгляд історії формування квестів, їхніх різновидів, а також подає методичні розроблення веб-квестів з української літератури, інформатики, англійської мови й інших дисциплін [3]. Дослідниця Л. Мелько у своєму студіюванні описує науково-методологічні засади використання веб-квестів при вивченні країнознавчих дисциплін у вищій школі, але водночас зауважує, що «доцільність застосування технології веб-квесту має узгоджуватись з конкретними навчальними цілями і задачами» [2, с. 8], оскільки необхідна ретельна підготовка до такої форми проведення занять, що потребує значного часу, наявність вільного доступу до інтернету, а також надання точної оцінки самостійній роботі конкретного учасника колективного процесу.

Наведемо приклад квестових завдань, які застосовують на заняттях з української мови професійного спрямування при вивченні лексичних норм сучасної української мови. Курсантам пропонується змодельовати ситуацію, під час якої вони мають спілкуватися: а) з агресивним підлітком у стані наркотичного сп'яніння; б) 4-річною дівчинкою, яка загубила своїх батьків у торговельному центрі; в) постраждалою в ДТП бабусею.

Під час підготовки курсанти повинні самостійно розв'язати завдання, аргументуючи своє рішення. Коректне формулювання проблеми передбачає вказівку можливих способів та засобів її вирішення. На *ознайомлювальному*

етані майбутні правники у процесі дискусії з викладачем визначають проблему, яку необхідно вирішити самостійно. Викладач розподіляє групу на підгрупи та видає завдання, курсанти самостійно визначають ролі між собою. На *дослідницькому етані* майбутні поліцейські самостійно аналізують інформацію, моделюють ситуацію, спираючись на нормативні акти, працюють із ресурсами інтернету відповідно до обраних ролей, підбивають підсумки. Якщо такий квест застосовується під час дистанційного навчання, зворотний зв'язок може здійснюватися через групу, яка створюється в одній із соціальних мереж, де курсанти можуть обмінюватися інформацією про досягнуті результати, а викладач керує процесом виконання роботи, підказує подальші дії, дає відповіді на питання, що викликають труднощі. На *презентаційному етані* відбувається оцінювання наданих результатів. Опис критеріїв і параметрів оцінювання такого квесту подається курсантам разом із завданням.

Квестова методика, що застосовується в цей час, контролює коректність вживання та нормативність узгодження лексики майбутніми правоохоронцями, а також розвиває лексичний запас здобувачів освіти в непередбаченій ситуації. Квест-технології формують засади для активізації та фіксування тематичного матеріалу через употужнювання сформованих заздалегідь умінь використовувати лексеми для визначення висловлювання. Привітливий процес і невербальна комунікація утверджують лексику у свідомості гравця.

Таким чином, інноваційні процеси, зокрема квест-технології, у сучасній освітній діяльності формують самостійну пізнавальну діяльність майбутніх поліцейських. Засвоєння теоретичного матеріалу в групах через квест-технології значно вище, ніж через стандартні форми навчання, оскільки позитивних оцінок після таких занять значно більше. У курсантів-правоохоронців зростає мотивація до навчання, адже творчі заняття урізноманітнюють освітній процес. Упровадження квест-технологій під час вивчення української мови професійного спрямування дозволяє прискорити процес формування компетенцій, що формують розвиток комунікативних здібностей особистості.

Список використаних джерел

1. Кадемія М. Ю., Козяр М. М., Рак Т. Є. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник глосарій. Львів: СПОЛОМ, 2011. 327 с.
2. Мелько Л. Ф. Застосування технології веб-квесту при викладанні країнознавчих дисциплін: доцільність і протиріччя. Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» - Додаток 1 до Вип. 37, Том IV (72): Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». К.: Гнозис, 2016. С. 165–174.
3. Сокол І. М. Впровадження квест-технології в освітній процес: навчальний посібник. Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд. 2014. 108 с.

Жукович Інна Іванівна

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри №5 (іноземних мов), Військовий інститут інформатизації та телекомунікації імені Героїв Крут, м. Київ*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА МОТИВАЦІЙНІ ВИКЛИКИ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВЗВО В УМОВАХ ВІЙНИ

Англійська мова є міжнародною мовою комунікації. Більшість наукових публікацій, технічної інформації та інших важливих матеріалів написані англійською мовою. Вивчення англійської мови дає можливість тому, хто навчається зрозуміти та використовувати інформацію з перших джерел. Опрацювання англійської мови допомагає отримати доступ до більш широкого кола можливостей в кар'єрному розвитку. Багато компаній та організацій вимагають від своїх співробітників володіння англійською мовою на високому або хоча б середньому рівні. Варто зауважити, що знання англійської мови допомагає розширювати культурні знання та поглиблювати світогляд.

Проте війна на території України зумовлює ряд труднощів, які ускладнюють процес вивчення англійської мови. Метою нашої наукової розвідки – дослідити психолого-педагогічні та мотиваційні труднощі.

Психолого-педагогічні виклики. Перш за все, це психологічний стан викладача та курсанта: емоційне виснаження, «синдром провини вцілілого», низька стресостійкість. Про це свідчать і дані опитування, проведеного фондом «Демократичні ініціативи» від 7 червня 2022 року. Варто згадати і про апатичність у курсантів, що цілком може бути пов'язана з тим, що вони емоційно замкнені в межах подій, що відбуваються просто зараз і тут та обмежені у вільному пересуванні поза межами навчального закладу. Розсіяна концентрація уваги спостерігається й через майбутню невизначеність, постійні сигнали тривоги, високим психологічним напруженням та нездатністю працювати через переживання.

Наступним фактором є різний темп роботи на занятті з іноземної мови. У дослідженні доктора Г. Гарднера, професора Гарвардського університету, 1983 році було розроблено теорію «множинного інтелекту». Її метою було допомогти батькам, педагогам, психологам та експертам у питаннях виховання краще розуміти, як діти обробляють і вивчають інформацію. Гарднер припустив, що люди мають не тільки інтелектуальний потенціал, даний їм від народження, а й багато різних видів інтелекту, наприклад, лінгвістичний інтелект. Проте не всі розуміють і відчувають мову однаково, здатні швидко та якісно опонувати її структуру й семантику.

Страх говорити англійською мовою теж має місце. Мовний бар'єр, несприйняття мови на слух, акценти, відсутність достатнього словникового запасу, відповідного мовного середовища, нерозуміння (граматичних часів) викликають велику кількість запитань у курсантів. Варто зауважити, що неправильне вживання часів є найпоширенішою проблемою в англійській мові – і як наслідок їх неправильне використання. Н. Горбач, Т. Кальченко зазначають, що є учні (студенти), які мають труднощі у навчанні (ТН) іноземної мови і це може впливати на якість придбання знань, і таким чином є однією з важливих проблем викладання. Тим не менш, при правильному підході, ТН потрібно і можна уникнути. Труднощі в навчанні належать до ряду складних та іноді невірро розтлумачених проблем, заснованих на особливостях нервової

системи. У більшості випадків це має важливе значення для набуття таких навичок, як читання, письмо та говоріння, але не означає, що учень (студент), який має ТН не може отримувати знання на рівні інших студентів [1, с. 30].

Ще викладач повинен працювати і над психологічним бар'єром, що виникає у курсантів через неналежний рівень мови. Оскільки, якщо вчасно викладач не працюватиме над усуненням цієї проблеми це, у свою чергу, може розвивати сором'язливість, страх спілкуватися англійською мовою, навіть, незважаючи на великий словниковий запас. Тому викладач повинен викликати прихильність до себе студента і за кожную спробу заговорити на англійській заохочувати його. Доцільно звернути увагу й на такий фактор як невпевненість. Необхідно пояснити молодій людині, що не варто соромитися того, що вона робить помилки і це природньо, адже вона вчиться, натомість, необхідно допомогти студентам аналізувати їх помилки і поліпшити їх знання.

Мотиваційні виклики. На заняттях з англійської мови викладачі спостерігають різний рівень мотивації курсантів залежно від курсу. Відомо, що найвищий рівень мотивації мають курсанти першого та п'ятого курсу, що пов'язано з прагненням презентувати себе з кращого боку (1 курс) й одержати високі оцінки в дипломі (5 курс), а курсанти середніх курсів мають змінну мотиваційну динаміку (2, 3, 4 курс).

Наступним фактором є брак самодисципліни. Курсант не зацікавлений на 100 % у виконанні вправ та роботі на занятті з іноземної мови. Він постійно шукає шляхи виправдання своєї непередготовленості, апелюючи до різних причин: відсутність часу, фізична втома. Також ми зустріли таке поняття як «ілюзія навчання» й розглядаємо його у контексті дослідження О. Ткачук. Вона зазначає, що розглядаючи ілюзію знання в процесі навчальної діяльності, зазвичай дослідники вивчають її прояви в контексті роботи з навчальною інформацією. Однак ілюзія знання може проявлятися і в інших формах: 1. Ілюзія «заземлення». Вона полягає в невинуватих очікуваннях лектора та слухача щодо обміну словами, ідеями в контексті одного й того самого дискурсу. 2. Ілюзія точності зворотного зв'язку. Невинуваті очікування

студента проте, що зворотний зв'язок, який дає викладач є точним. 3. Ілюзія вирівнювання дискурсу. Невиправдане очікування педагога щодо розуміння контексту та значення діалогу. 4. Ілюзія студентських умінь. Полягає в помилковому припущенні щодо рівня засвоєння студентом знань – об'єктивно він є нижчим. 5. Ілюзія передачі знання. Невиправдане припущення проте, що слухач розуміє те, що говорить лектор, і, відповідно, знання передається точно [2, с. 62]. Саме тому необхідно створити і переглянути використання ресурсів інтернету з метою адаптації курсантів до віртуального іншомовного середовища; використання ресурсів дистанційного навчання іноземних мов, створення більшої кількості електронних підручників, щоб допомогти курсантам отримати належні знання з англійської мови.

Список використаних джерел

1. Горбач Н. Викладання іноземної мови учням з труднощами в навчанні. Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук: зб. матеріали Міжнар. наук-практ конф. (19-20 лютого 2016 р.) Одеса, 2016. С.30-32.
2. Ткачук О. Психолого-педагогічні чинники ілюзії знання в навчальній діяльності студентів. Збір. наук праць Національного університету «Острозька академія». Острог : Вид-во НаУОА, квітень 2018. № 6. С. 59–63 DOI: 10.25264/2415-7384-2018-6-59-63(дата звернення 17.01.23).

Kolyada Iryna,

*teacher of the Fundamental and Language Training Department of
the National University of Pharmacy, Kharkiv*

DISTANCE EDUCATION TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS OF APPLICANTS TRAINING OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS

By distance learning, we understand the type of self-directed learning based on the model, using the modern means of informatization, aimed at personality

development of a pharmacy applicant for higher education of a higher educational establishment, provided his willingness to study independently and purposefully solve certain educational tasks in separations from educational establishments to increase the theoretical and practical level in a certain fields of knowledge. Distance learning is a special type of learning, aimed at the transfer and accumulation of knowledge, abilities and skills, with application of the modern information and communication technologies. We consider technology as specific organizational and educational conditions of self-training with elements of distance learning technologies.

Self-training in the conditions of distance learning is one of the solutions of the studied pedagogical problem. If applicants for higher education are allowed to join the active managed educational and cognitive activity under the conditions of distance education, then they have it clearly the target setting will appear - the achievement of the set goal (result), they will be determined willingness to independently and purposefully solve certain educational tasks with a goal increasing your theoretical and practical level in this field of knowledge with use distance learning model.

Pedagogical analysis of many works shows that when the computer is introduced in learning, the independence of the applicant's educational activity increases, because computer educational programs not only fulfill the basic requirements in education, but also provide the following things such as:

- interest – computer training and programmed training have a game element;
- effectiveness of training - deepening of knowledge for the realization of one's goals, practice knowledge through simulators, self-control, self-correction;
- flexibility – study of several disciplines at once through interdisciplinary connections;
- practicality – simultaneous preparation for seminar classes, tests and exams;

- accessibility - obtaining knowledge through the Internet system, learning by doing computer training programs;
- creativity - creation of one's own creative developments taking into account modern communicative ones systems

The results of pedagogical research show that a teacher in the conditions of distance learning must be able to demonstrate a creative approach to work, initiative methods usage, persistence, to know and be able to use the modern means of informatization in the work; to know the didactic possibilities of these tools, to be able to adapt to innovations.

Thus, all the above definitions of "distance learning" and the technology of its development in education reflect one or more aspects of this multifaceted phenomenon. But teachers call the learning without face-to-face contact with the teacher an essential feature of the distance learning, which involves active self-study of applicants using new information and communication technologies and only consultations with the teacher.

References:

1. Savchak I. Development of students' motivation to learn a foreign language in distance learning conditions. Humanities studies. "Pedagogy" series. No. 13 (45). pp. 64–70.
2. Dubaseniuk O. Theory and practice of professional skill in conditions of lifelong learning: monograph. Zhytomyr: Ruta, 2016. 400 p.

Кривко Роман,

редактор програм радіо

Філії АТ "НСТУ" "Харківська регіональна дирекція", м. Харків

**ОПАНУВАННЯ МЕТОДУ СЕМНО-КОМПОНЕНТНОГО АНАЛІЗУ ПІД
ЧАС ПІДГОТОВКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ**

Сучасна медична термінологія української мови належить до найбільш прогресивної категорії лексичного складу, що зумовлено безпрецедентною активізацією в галузі медичних розробок і впровадженням нових методів лікування, використанням новітніх технологій та апаратури; з іншого, – термінологічний інструментарій медицини, зокрема анатомії, формувався протягом багатьох століть на власному мовному ґрунті, вбираючи численні запозичення. На сьогодні він не становить абсолютно замкненої системи і не може бути досліджений без співставлення з латинською мовою – універсальною мовою всіх медиків світу, якою укладено *Terminologia Anatomica* (ТА) – загальновизнану міжнародну класифікацію та стандарт анатомічної номенклатури.

Провідне завдання під час підготовки перекладачів – пояснити початківцям важливість правильного й коректного перекладу фахової термінології, хибність шляху утворення помилкових дублетів, особливо, коли це стосується медичної термінології.

Особливості семантичної структури складників метафоричної сполуки можуть бути з'ясовані лише шляхом детального аналізу складу відповідного загальноновживаного слова.

Метафори, що належать до семантичного класу «світу предметів», – найчисленніша група серед анатомічних медичних термінів. Як модифікатор у таких одиницях зазвичай використовуються назви предметів побуту, приміщень, споруд та їх частин, знарядь праці, одягу та механізмів та їх складників. Найдовші метафоричні ряди серед останніх утворюють лексеми «жолоб», «жолобок» і «кільце», «дужка», «пластинка», «валик», «дуга». Типовим варіантом для виникнення є зовнішня подібність та функційна схожість.

В українській мові перенесення на основі зорових асоціацій відбувається в іменникових бінармах із модифікаторами *дуга* та *дужка*.

Пряме значення лексеми «дуга» – «округла крива лінія» [4, II, с. 431], відповідно «дужка» – зменшувальна форма до дуги або «ручка чи яка-небудь інша частина предмета, що має форму дуги» [4, II, с. 433.].

Лат.	arcus palatoglossus	arcus aortae
Анг.	palatoglossal arch	arch of aorta
Укр.	піднебінно-язикова дужка	дуга аорти

Під час перекладу з латинської та англійської мов застосовується метафоричне слово, що має такий самий характер образності. В усіх термінологічних сполуках із зазначеним модифікатором – *дуга скронева, дуга аорти, дуга вісцеральна, дуга бронхіальна, дуга лобкова, дуга надбрівна, піднебінно-язикова дужка* – це arcus (лат.), arch (англ.) та дужка-дуга (укр.).

Терміни-метафори виступають важливим чинником розуміння національної специфіки мовного бачення навколишнього світу, пов'язані з культурою народу й відображають результати його пізнавальної діяльності. Саме опанування семно-компонентного аналізу допоможе майбутнім перекладачам краще зрозуміти специфіку перекладу медичних бінарм-термінів.

Список використаних джерел

1. Карабан В. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової та технічної літератури на українську мову. Част. 2. Вінниця : Нова книга, 2001. 324 с.
2. Макаренко Ю., Ткаченко І. До проблеми перекладу медичних термінів в науковому англійськомовному медичному тексті. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2014. Вип 21. С. 268–271
3. Новий англо-український українсько-англійський медичний словник. Київ : Арій. 2020. 480 с.
4. Словник української мови: В 11-ти томах. Київ: Наукова думка, 1970–1980.

Кругова Юлія,

викладач кафедри фундаментальної та мовної підготовки

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ. ВІДРОДЖЕННЯ ДАВНІХ ТРАДИЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Багатюща і невпинна наша рідна українська солов'їна, калинова мова все частіше привертає до себе увагу. адже все більше дюдей у наш час послуговується нею. Вона бере свої витoki з давніх-давен, коли територію сьогodнішньої України почали обживати давні племена скіфів та сарматів.

Саме тоді, коли починає формуватись народ, нація, котра єдина у своїх поглядах, думках, діях щодо тієї чи іншої ситуації, виникає потреба в спілкуванні і формується та розвивається мова. В процесі розвитку нації з'являються її герої, видатні постаті, котрі закарбовуються в історії народу: письменники, митці, лікарі, інженери, захисники, винахідники та інші представники нації. Вони також роблять свій власний внесок у розвиток країни, народу.

У нинішні нелегкі часи нашою Батьківщиною зацікавились представники інших країн, почали вивчати наше життя, мову, культуру, традиції, історію. І нашим святим обов'язком зараз є досконало знати свою рідну мову та з гордістю давати відповіді на запитання стосовно нашої Батьківщини.

Оскільки багато українських міст являються осередком освіти і науки, до нас приїздять на навчання багато іноземних громадян, ми маємо бути готовими навчити їх українській мові, розповісти про нашу культуру та традиції і зробити процес навчання цікавим, пізнавальним, якісним та на високому рівні. Також необхідно використовувати нині добре розвинені інформаційні технології задля покращення якості процесу навчання, адже наразі у нас є широкий діапазон для вибору в цій галузі. Не менш важливий і досвід викладання попередніх поколінь, а також методи і прийоми викладання в інших країнах, щоб іноземні здобувачі

могли легко адаптуватись під час навчання в нашій країні та вивчення української мови. Викладачеві-мовнику також потрібно слідкувати за динамікою мови та ретельно переглядати правила нового правопису, можливо, пропонувати свої, також варто знати деякі особливості діалекту різних регіонів, щоб вміти сформулювати літературну лексику для позначення того чи іншого терміну, процесу, предмета і т. ін., бо триває розвиток людства і виникає потреба у нових лексичних одиницях. Тобто філолог – це завжди всебічно розвинена особистість у своїй галузі, котра вміє запровадити і транслювати мовну новизну в освітній процес під час викладання освітньої компоненти.

Як уже було зазначено вище, мова - явище динамічне, вона невпинно розвивається і набуває деяких змін. У зв'язку з цим кожен мовний курс необхідно також осучаснювати, змінювати так само, як змінюються лексичні одиниці, набуваючи іншого звучання та правил правопису. Наприклад, кілька століть тому ми витирали руки "рук'яникгом", пізніше – "руч'яникгом", а в процесі дисиміляції зараз ми користуємось "рушником". У ХХІ ст набувають популяризації та розповсюдження фемінітиви в українській мові (хоча ще на початку ХХ ст було багато незгодних з цим явищем вчених-філологів, котрі вважали, що це прерогатива просторіччя), відтак, говорячи про лікаря та лікарку, ми розуміємо, що мова йде про осіб чоловічої та жіночої статі, котрі являються представниками однієї професії. А у Києві стоїть пам'ятник правительці періоду України-Русі, Київській княгині Ользі (так само використовуються фемінітиви, називаючи інші професії та їх спеціалізацію, вчене звання і т. ін.). Наразі вживання слів на позначення жіночої статі у професійній діяльності являється нормою для української мови у художньому, публіцистичному, науковому, розмовно-побутовому стилях, лише офіційно-діловий поки що їх уникає.

А якщо ми звернемося до відомих українських письменників хоча б у розрізі кількох останніх століть, то теж знайдемо багато цікавої і легкої для сприйняття та засвоєння лексики, котра має право на те, щоб стати літературною

нормою і котру також можна запровадити в освітній процес, використовуючи уривки з творів або окремі вирази.

Українська мова також багата на метафори, фразеологізми, та "крилаті" вирази, щоб з ними ознайомити іноземних здобувачів, ми маємо знайти відповідний еквівалент, скажімо, англійською, французькою чи латинською мовами, додаючи до них дефініції. Таким чином ми познайомимо здобувача не лише із сучасною українською мовою, а і з історією походження того чи іншого слова (надаючи відомості з першоджерела), а також з деякими історичними аспектами розвитку нашої мови.

Список використаних джерел

1. Брус М. Давня українська мова. Фемінитиви та їхнє походження. <https://www.radiosvoboda.org/a/davnia-ukrayinska-mova/31149104.html>
2. Брус М. Українська мова XI–XV століть: навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти. Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2015. С. 400.
3. Вікіпедія. Етногенез українців. <https://uk.wikipedia.org/wiki>
4. Новий довідник: Українська мова. Українська література – Літературне місто – Онлайн-бібліотека української літератури. Освітній онлайн-ресурс <http://litmisto.org.ua/?cat=51>

Lysenko Natalia,

Candidate of philological sciences, Associate Professor,

*Associate Professor of the Fundamental and Language Training Department of the
National University of Pharmacy, Kharkiv*

Berestova Alla,

Candidate of philological sciences,

*Senior teacher of the Fundamental and Language Training Department of the
National University of Pharmacy, Kharkiv*

Kovalenko Zoia,

*Candidate of Pharmaceutical Sciences, Associate Professor,
Head of Department of the Fundamental and Language Training Department of the
National University of Pharmacy, Kharkiv*

THE AUDIOVISUAL CONTENT USAGE AT CLASSES ON THE DISCIPLINE "UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE"

The widespread transition to distance learning associated with the war forced a change in emphasis in the methods and techniques used in teaching a foreign language in higher education. One of the leading economic higher education tasks in Ukraine is not to lose the foreign students enrollment. Therefore, the methods and techniques used should be relevant, interesting, such that they are able to even out a little the negative impact of the lack of face-to-face communication.

The use of audiovisual content at the Ukrainian language classes is designed to solve this problem.

GoAnimate is one of the best online programs for creating animated videos and presentations. Of course, we have a free version available with some limited features. In the GoAnimate program, there are many different templates for almost any topic. Some animated images can be edited: rotate, change the original size, and also remove unnecessary elements of the picture. The functionality of the GoAnimate internet service includes:

- collection of animated backgrounds;
- a large library of sound effects;
- several artistic filters.

Verbal dubbing takes place with the help of downloaded sound files (or computer dubbing of the written text), the lines of the heroes can be transmitted in the form of "white clouds" in which the text is placed.

We believe that the vocabulary of visualized dialogues is perceived and remembered in a better way.

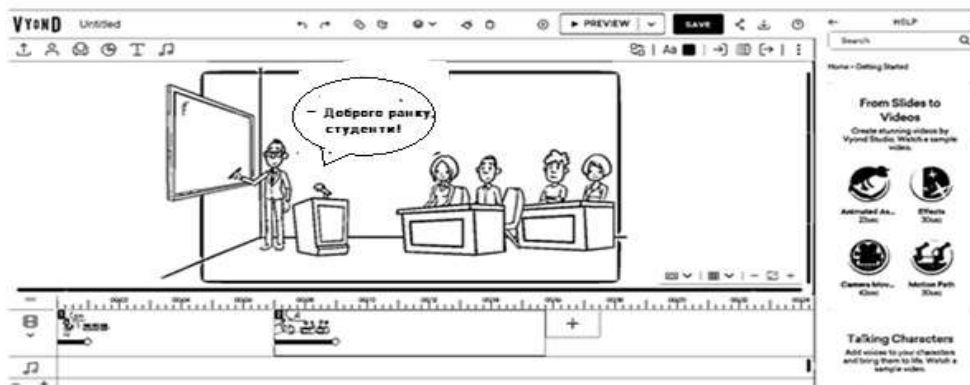

Fig. 1. Creating a visualized dialogue using the GoAnimate service.

Keep in mind that when selecting lexical material, you should proceed from the reasonable expediency principle. All sound accompaniment should sound clear, with correct articulation, sentences should be short for the initial stage of language learning. It is also advisable to ask a set of questions at the end of each video with microtext to check the understanding of what has been heard and read.

To sum up, we have to conclude that the learning a foreign language remotely is definitely not the common practice. Nothing can replace live communication with the audience at the classrooms. However, high-quality content, well-thought-out, appropriately filled and pleasantly designed distance course will always motivate students to fruitful daily work. The GoAnimate service is designed to help the philology teacher to diversify the forms of work in class, to make it easier for foreign students to master the lexical minimum necessary for communication in classes on the discipline "The Ukrainian as a Foreign Language".

References:

1. Stratton M. T., Jullen M., Schaffer B. GoAnimate // Journal of Management Education. 2014. Vol. 38 (2). pp. 282-298. URL: https://www.researchgate.net/publication/286183545_GoAnimate#fullTextFileContent.

2. Towey S. Educate with GoAnimate // KNILT. URL: https://knilt.arcc.albany.edu/Educate_with_GoAnimate.

Литвиненко Ольга,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри мовної підготовки,

Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ У ВИКЛАДАННІ МОВНИХ ДИСЦИПЛІН

Трагічні зміни в сучасному українському суспільстві спричинили гостру потребу змінити традиційний підхід до освітнього процесу. Спочатку пандемія, а потім повномасштабна війна, яка триває вже понад рік, створили безпрецедентні виклики для всіх учасників системи освіти, а найбільше – для здобувачів та викладачів. Фізична неможливість проводити заняття аудиторно – часом через відстань, часом з питань безпеки, а часом уже й через фізичне знищення аудиторного фонду навчальних закладів у результаті збройного вторгнення – вимагають пошуку нових, безпечних, зручних, а найголовніше, ефективних способів і засобів провадження освітнього процесу, новітніх підходів до використання методів проведення занять, формування завдань, проведення моніторингу та контролю здобутих знань та умінь. Частково це стало можливим завдяки використанню методів дистанційного навчання, як синхронного, так і асинхронного, а також значну роль відведено самостійній роботі та проведенню різноманітних онлайн-тестувань – як навчальних, тренувальних, так і контрольних та підсумкових. Звісно, за умови наявності

самого обладнання (комп'ютер, ноутбук чи хоча б смартфон) та засобів зв'язку (мобільний зв'язок, інтернет та електрика).

Термін «інновація» латинського походження й означає зміну, введення нового. У педагогіці цей термін позначає нововведення, оновлення процесу навчання. Використання вчителями-практиками інноваційних методів у педагогіці розпочалося минулого століття. Інноваційні технології містять такі підходи до викладання іноземних мов: 1) інтерактивні методи викладання; 2) використання технічних засобів навчання (комп'ютерних та мультимедійних, мережі Internet) для контролю знань, зберігання й використання навчальних матеріалів [3]. Одним із пріоритетів реформування освіти стало «досягнення якісно нового рівня у вивченні іноземних мов». Вивчення іноземної мови набуло великого значення в контексті процесів глобалізації та потреби в досконалому володінні фахівцями хоча б однією іноземною мовою. Отже, необхідність пошуку ефективних методів викладання іноземної мови, а також оновлення змісту та методів застосування інноваційних підходів до викладання фахової іноземної мови, передусім англійської [2].

Особливо привертають увагу викладачів такий новітній метод, як використання комп'ютерних технологій при вивченні іноземної мови, який відкриває перед студентами доступ до нових джерел інформації, підвищує їх мотивацію до отримання інформації іноземною мовою, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості. Методичні переваги навчання іноземній мові за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп та рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій та накопичення словникового запасу. Також до технічних переваг цього методу можна віднести можливість використання інтерактивних відео- та аудіороликів у навчанні усному мовленню [1].

З метою закріплення, перевірки та контролю рівня знань ефективним є використання інтерактивного методу тестувань. Як зазначає Н. О. Лисенко, «система тестів на платформі Moodle надає викладачу-філологу широкі

можливості як для мотивації студентів до опанування лексики і граматики іноземної мови, так і для перевірки рівня отриманих знань» [4].

Однією із проблем, які виникають у студентів під час вивчення мовних дисциплін, є низька мотивація. У такому разі саме застосування інтерактивних технологій стане у пригоді, адже вони створюють умови, за яких студент відчуває свою інтелектуальну спроможність та спостерігає власний прогрес. Тут важливою є ефективна співпраця та комунікація як базові компоненти навчання, яке ставить перед собою мету спільного розв'язання проблем, набуття навичок монологічного й діалогічного мовлення, розвиток критичного мислення, уміння ведення дискусій та дебатів [1].

Крім того, такий інноваційний підхід дозволяє також подолати певні психологічні бар'єри, й річ не лише в мовному бар'єрі. Через війну, вимушений переїзд, ізоляцію, неможливість безпосередньо спілкуватися з оточенням або і втрату близьких усі без винятку в сучасному українському суспільстві тією чи іншою мірою відчувають психологічні проблеми. Особливо гостро ці зміни переживають підлітки, а це саме студентська вікова група. Застосування інтерактивних методів під час вивчення мов, зокрема іноземних, сприяє активізації уваги, розвитку когнітивних навичок та відновленню соціальних і навіть емоційних зв'язків. Таким чином, процес навчання мовам повинен бути активований застосуванням інноваційних технологій залежно від поставленої мети, а шляхи інтеграції інтерактивних методів у навчальний процес є практично необмеженими.

Список використаних джерел

1. Інноваційні методи та прийоми у викладанні іноземних мов. URL: <http://interconf.fl.kpi.ua/uk/node/1208>
2. Конопляник Л.М. Інноваційні технології у викладанні англійської мови у вищій школі // Національна ідентичність в мові і культурі: збірник наукових праць / за заг.ред. О.Г. Шостак. К.: Талком, 2020. С.258–261. URL: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/43276>

3. Корженко В. Я.; Опанасюк М. М. Інноваційні методи викладання української мови як іноземної у технічному університеті. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/52158658.pdf>

4. Лисенко Н. О. Створення системи тестів «Модульний контроль» для дистанційної підтримки самостійної роботи студентів з курсу «Українська мова як іноземна». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*: Серія «Філологія». Острог : Вид-во НаУОА, 2018. Вип. 1(69), ч. 1, березень. С. 254–257.

Марченко Ольга Геннадіївна,

доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціології та психології факультету №6

Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Харків

Жовтоніжко Ірина Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри вищої математики та інформатики факультету математики і інформатики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, м. Харків

ВИВЧЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН ЗА ДОПОМОГОЮ ХМАРНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

За сучасних умов організація повноцінного освітнього процесу, забезпечення студентів навчальними матеріалами можливо завдяки змішаному навчанню, сутність якого полягає у сполученні off-line та on-line навчання, що вможливорює гнучке поєднання дистанційних форм і методів «аудиторної» та позааудиторної діяльності студентів.

Змішане навчання дещо змінює акценти щодо розстановки пріоритетів у навчанні здобувачів освіти, а саме: студент, насамперед, самостійно набуває

навчальні матеріали (MOODLE, GRAHN, DG, My E-book, Factory, Cap), потім розуміє та запам'ятовує їх зміст (Twitter, Pinterest, Face Book, Worde), застосовує в подальшій діяльності (Power Point, Publisher, Win Movie Maker, QR-code, Scoop.it), аналізує (You Tube, MOOC, Khan Academy, Art Project, World Wonders), оцінює власний освітній продукт (SlideShare, Google Drive, Skype, X-mind, Infogr.am, Time Line) [1, с. 157].

Наразі широко вживаним в освітньому процесі є комп'ютерно-дидактичне середовище MOODLE (від. англ. Module object orient dynamic learning environment – модульне об'єктно орієнтоване динамічне навчальне середовище), а також платформа Zoom – Zoom Video Communications, яка надає послуги віддаленої відеоконференції з використанням хмарових оболонок. Так, MOODLE є багатовимірним мультисередовищем, ефективним освітнім мережевим співтовариством, яке здатне до самоналаштування та самовдосконалення. Зокрема, самоналаштування MOODLE забезпечує перебудову дій викладача та здобувачів освіти в динамічному контексті ситуації (швидкість, стиль, етика спілкування). Zoom Video Communications забезпечує відеоконференції, on-line-зустрічі, чат, мобільну співпрацю.

Для того, щоб здобувачі освіти мали повне уявлення про навчальну дисципліну, її роль і місце у структурно-логічній схемі підготовки, її значення для фахівця, в MOODLE, як правило, розміщений навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни: програма, робоча програма, рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси). Для організації освітньої діяльності студентів розроблені та розміщені тексти лекцій, презентації, відеолекції, методичні матеріали для підготовки до семінарських занять, теми для реферування, питання для самостійного опрацювання за темою, а також для самоконтролю. Для забезпечення поточного та підсумкового контролю знань розроблені тематичні та екзаменаційні (залікові) тести.

Навчальна інформація транслюється студентам під час Zoom-лекцій, URL-посилання на які розміщені в MOODLE. Якщо студент не може відвідати

лекцію, він може передивитися відеолекцію. Розглянуті на лекціях теоретичні питання обговорюються на семінарських заняттях і відпрацьовуються на практичних заняттях, які також проводяться в on-line-форматі, що забезпечує живе спілкування викладача і здобувачів освіти у процесі набуття та поглиблення теоретичних знань, формування відповідних умінь і навичок.

Завдяки роботі на платформі MOODLE здійснюється оперативний поточний і підсумковий тестовий контроль знань магістрантів. В основному тести побудовані за принципом «вибір правильної відповіді з множини», кількість правильних відповідей підраховується, оцінки накопичуються [2].

Таким чином, основними перевагами використання хмарних інформаційно-комунікаційних технологій в освітній діяльності у порівнянні з класичними аудиторними заняттями є їхня максимальна інформативність, чіткість структурованості навчального матеріалу, доступність форми подання, можливості «прокручування» та повернення до незрозумілого місця. Хоча, на відміну від значного переліку переваг дистанційної освіти є й свої недоліки. Зокрема, на наш погляд, це відсутність безпосереднього, живого міжособистісного спілкування між учасниками освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Теорія і практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко, С. М. Березанська, К. Л. Бугайчук, Н. Ю. Олійник та ін.; за ред. В. М. Кухаренко. Харків: «Міськдрукарня», НТУ ХПІ, 2016. 284 с.
2. Цехмістрова Г. С. Управління в освіті та педагогічна діагностики: навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Г. С. Цехмістрова, Н. А. Фоменко. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2005. 280 с.

Оверчук Олена,

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри українознавства факультету № 2,

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Реформи в освіті, пов'язані зі змінами міжнародних стандартів, виклики воєнного часу, розвиток інформаційних технологій вимагають від сучасного педагога надання нового рівня знань, а у зв'язку з цим перегляду традиційних технологій навчання. До того ж у світлі останніх подій, коли після вторгнення РФ навчальні заклади більшості регіонів України в цілях безпеки змушені були відійти від звичайних способів організації навчального процесу, особливого значення набула дистанційна освіта як майже єдина можлива форма якісної підготовки майбутніх фахівців. Саме тому розробка проблеми підвищення ефективності дистанційного навчання, пошуку й впровадження в навчальну практику більш продуктивних, нестандартних засобів його реалізації набула особливої актуальності.

Сьогодні дистанційна освіта, яка протягом тривалого часу була лише альтернативною формою отримання знань, впевнено завойовує свої провідні позиції на ринку освітніх послуг. Адже в сучасному освітньому процесі все більший акцент робиться на особистісній мотивації його учасників, виробленні в останніх навичок самостійного пошуку потрібної інформації, раціонального розв'язання проблем, розвитку критичного мислення, реалізації творчого й наукового потенціалів тощо. До того ж дистанційна освіта, поєднуючи в собі як традиційні форми викладу матеріалу, так й інноваційні методи, надає можливість викладачеві на якісно новому рівні здійснювати формування в майбутнього спеціаліста необхідних фахових компетенцій шляхом розширення його ролі в процесі засвоєння знань.

Проблемам дистанційного навчання останнім часом приділяється велика увага, зокрема вони активно розробляються в педагогічних розвідках І. Адамової, Н. Бакуліної, С. Вітвицької, В. Кухаренка, Н. Самолюк, А. Петрова,

О. Тищенко, В. Шvirки та інших. І хоча дослідження питання обґрунтування, впровадження й організації дистанційного навчання в сучасному освітньому просторі не є новим, актуальність і перспективність його розробки визначається декількома факторами: по-перше, відсутністю єдиного підходу щодо форм, методів і засобів дистанційної освіти (особливо бракує досліджень щодо обґрунтування методів і засобів інтерактивної взаємодії); по-друге, попри всі свої переваги й можливості, дуже часто дистанційна освіта, ігноруючи особистісну та інноваційну складові, залишається орієнтованою на звичні методи організації навчального процесу.

Дистанційне навчання, як правило, відбувається з використанням комп'ютерних та інформаційно-комунікаційних технологій і проводиться у формі телеконференції, чат-заняття, веб-заняття, аудіо-, відеоконференції. Серед наявних у педагогіці інтерактивних методів активізації навчальної діяльності найбільш продуктивними в дистанційній формі нам видаються проблемні заняття, метод «мікрофону», «мозковий штурм», кейс-метод. Одним із центральних завдань педагога під час дистанційного навчання є формування в здобувачів освіти навичок самостійного критичного мислення, чому сприятиме використання проблемно-пошукових діалогів, евристичних бесід, дискусій. Моделювання в навчальному процесі типових професійних ситуацій із метою формування фахових компетенцій активізує роль тренінгових або ігрових технологій дистанційного навчання. При чому тренінг дозволяє максимально наблизитись до реальної ситуації, імітувати майбутню професійну діяльність і може відбуватися як в режимі реального часу, так і поза ним. Під час тренінгу також може застосовуватися низка методів активного навчання: робота в парах і групах, пресконференція, інтерв'ю, дискусія, ділові та рольові ігри, «мозкова атака», експертні групи.

У процесі дистанційної освіти важлива роль належить і способам подання інформації. Так, кращому сприйняттю й засвоєнню навчального матеріалу сприятимуть мультимедійні засоби (застосування анімації, тримірної зображення, гейміфікація навчального процесу тощо), звукове оформлення,

використання мережі Інтернет.

Отже, дистанційному навчанню сьогодні належать провідні ролі в процесі підготовки майбутніх спеціалістів. Як ефективна форма реалізації освітньої діяльності, воно має низку переваг, серед яких: сучасність підходів до викладу навчального матеріалу, академічна мобільність здобувачів освіти, варіативність форм і змісту навчання, індивідуалізація навчального процесу, тяжіння до самоосвіти, розвиток якостей, самоаналізу, критичного мислення, творчого потенціалу.

Перцева Вікторія,

кандидат філологічних наук, доцент

доцент кафедри українознавства факультету №2

Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Вінниця

УМОВИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ МОВНОЇ ОСВІТИ

Сучасне суспільство переживає новий етап розвитку, що характеризується соціально-культурними та технологічними перетвореннями, які відрізняють його від усіх попередніх масштабністю й високим рівнем динамізму. Цілком природно, що головним завданням мовної освіти стає формування не тільки мовної, а й комунікативної компетенції, яка необхідна кожній людині для продуктивного спілкування. Новий тип навчальної комунікації, що проходить під час дистанційного навчання опосередковано, в письмовій формі, дозволяє розширити сферу мовних навичок здобувачів освіти, розвивати здатність чітко та лаконічно висловлювати свою точку зору, бачити практичне поле для мовного втілення вивченого.

Ми вважаємо, що дистанційна мовна освіта в мережевому режимі буде ефективною за умови, якщо:

- ✓ мета підготовки випускників школи для вступу до ЗВО буде відповідати сучасним вимогам виховання мовної особистості;

- ✓ буде налагоджена постійна систематична інтерактивна взаємодія між учасниками навчального процесу, що допоможе кожному здобувачеві вдосконалити знання, вміння та навички в тому вигляді, темпі та обсязі, що відповідає його індивідуальним особливостям;
- ✓ зміст мовної освіти не буде обмежений орфографією та пунктуацією, а розширений до знань про систему мови та загальних мовних понять, а також усіх видів лінгвістичного аналізу;
- ✓ враховувати специфіку онлайн-навчання, поєднувати сучасні тенденції теорії та практики методики викладання мовних дисциплін і дистанційного навчання та підбирати адекватні методи й форми;
- ✓ брати за основу комунікативно-діяльнісний підхід у навчанні, що формує мовознавчі вміння, навички продуктивного спілкування, рефлексії та мотивації до навчання;
- ✓ розробити комплекс вправ, який буде спрямований на формування системних знань про мову, вдосконалення орфографічних, пунктуаційних, стилістичних і мовних знань, умінь і навичок, створювати умови для вдосконалення мовлення та розвитку мовної особистості.

Формування та розвиток мовної особистості є основною метою сучасної освіти. Під час дистанційного навчання реалізація комунікативно-діялісного підходу значною мірою відрізняється від традиційної системи – процес навчання максимально індивідуалізований. У зв'язку з цим доречно внести деякі зміни до традиційної навчальної програми з викладання мовної дисципліни, зокрема української мови професійного спрямування. В структурі навчального курсу ми пропонуємо виділити три достатньо самостійні напрями:

1. знання про систему мови;
2. правопис;
3. розвиток зв'язного мовлення.

Пріоритет в організації навчання надано активним методам, які змушують здобувачів освіти пізнавати світ переважно через свою діяльність. Для онлайн-навчання характерне використання методів, які передбачають, що

здобувач перебуває на позиції творчого діяча. Провідним методом, на наш погляд, під час дистанційного навчання повинна бути пошуково-дослідницька діяльність, організована як акт комунікації («розмова», проходить письмово, опосередковано, через Інтернет).

Як основний засіб навчання можна розробити мультимедійну навчально-тренувальну програму з вивчення української мови професійного спрямування, яка поєднує як теоретичний і довідковий матеріал, так і вправи для закріплення та перевірочні завдання, що відповідають усім сучасним вимогам з точки зору комп'ютерних технологій (зокрема під час онлайн-навчання), лінгвістики (внесено всі складні випадки орфографії й пунктуації) та методики викладання мови (тренувальні та контрольні вправи містять зв'язні тексти). Для формування у здобувачів освіти наукових понять було розроблено особливу організаційну форму навчання – семінарське заняття-дослідження.

У запропонованій програмі завбачено різні види й чітку послідовність вправ: спочатку їх зміст передбачає актуалізацію раніше набутих знань, чуттєвого та практичного досвіду, на які спирається робота з вдосконалення орфографічних, пунктуаційних і стилістичних навичок – це пропедевтичні вправи (підготовчі, вступні, пробні), вони виконуються під контролем та при постійній взаємодії із викладачем. Вдосконалення володіння навичками у стандартних умовах (тренінг) відбувається за допомогою репродуктивних вправ (за зразком, алгоритмом, інструкцією, завданням); перенесення знань та умінь в нестандартні умови (творчість) – за допомогою продуктивних вправ (створення власного тексту за певним завданням); контроль, корекція та оцінювання знань, умінь і навичок – за допомогою контрольних вправ (списування, тестування тощо). Перехід від попередніх видів завдань і вправ до наступних передбачає не лише поступове ускладнення змісту, а й необхідність самостійного їх виконання та творчого підходу до їх реалізації.

Отже, модернізація освіти спричиняє зміну цілі навчання в ЗВО у напрямку самоосвіти здобувачів освіти та вдосконалення культури мови. Дистанційне навчання – це самостійна форма навчання, під час якої взаємодія

викладача із здобувачами освіти та студентів між собою відображає всі властиві навчальному процесу компоненти (цілі, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання), що реалізуються завдяки специфічним засобам та інтерактивним технологіям. Саме це надає можливість не лише поєднати індивідуальну самостійну роботу здобувачів освіти з постійним консультуванням та участю в групових семінарських заняттях, а й можливість виконати більший і якісно інший обсяг роботи, інтегруючи вивчення мови з удосконаленням навичок зв'язного мовлення.

Рижченко Ольга Сергіївна

кандидат філологічних наук, доцент

старший викладач кафедри мовної підготовки

Національний університет цивільного захисту України, м. Харків

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА - МОВНИЙ ВИКЛИК

Останнім часом країна постійно постає перед складними викликами, одним з яких стала епідеміологічна ситуація з поширенням COVID 19, що змусила педагогів та викладачів в максимально короткі терміни переходити на системи дистанційної освіти, які ще не були належним чином опановані більшістю педагогічного складу. Але саме такі виклики і стають рушійною силою прогресу. Нажаль, воєнні дії на території нашої країни не зробили це завдання легшим, а, навпаки, додали ще більше складнощів у процес викладання та засвоєння знань. Однак, це не стало перешкодою або вимушеною зупинкою освітнього процесу, який, як відомо, має бути безперервним, та проходити протягом всього життя. Тому саме активна увага, яку треба приділити всім формам та методам, інструментам та іншим можливостям дистанційної освіти зможе допомогти у вирішенні поставленої задачі, а саме налагодження безперебійного процесу освіти, не зважаючи на важкі обставини.

Як справедливо зазначає М.М. Кудря, «на сучасному етапі розвитку освіти модель навчання може існувати у поєднанні з використанням новітніх

технологій навчання англійської мови, а саме мультимедійних засобів навчання та мультимедійних технологій навчання. Тому нові освітні тенденції мають втілюватися під керівництвом компетентного викладача, який здатний поєднувати викладання мови, застосовуючи нові методи та форми навчання. Технічні засоби і технології продуктивно змінюють можливості викладача, роблять заняття більш насиченим» [1, с.226].

Вимушений перехід на дистанційне навчання відкрив перед викладачами широкий спектр можливостей використання сучасних інноваційних методик викладання іноземної мови, серед яких можна назвати метод сценарію (storyline method), навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод симуляцій, проектне навчання, метод «кейс-стаді» (case method), що дозволяє зробити більший акцент на розвитку необхідних навиків володіння мовою та використання її в певній ситуації. Більш того, здобувачі вищої освіти отримують змогу самостійно планувати свій час та слідкувати за власним прогресом у засвоєнні та опануванні мови.

Сучасні інноваційні методики, на відміну від традиційних форм та методів навчання, більше уваги приділяють розвитку необхідних навичок саме усного спілкування, що, тим самим, дозволяє здобувачам вийти на новий рівень оволодіння мовою. Як влучно зазначає В.М. Прибилова, «дистанційній освіті притаманна низка позитивних рис, які не властиві традиційній, а саме:

- дистанційна освіта формує глобальний (національний, регіональний, міський, локальний), принципово новий освітній простір;
- можливість займатися в зручний для себе час у зручному місці й темпі, не регламентований відрізок часу для освоєння дисципліни;
- паралельне із професійною діяльністю навчання, тобто без відриву від виробництва;
- можливість звертання до багатьох джерел навчальної інформації (електронних бібліотек, банків даних, баз знань тощо);

- спілкування через мережу Інтернет і за допомогою електронної пошти, один з одним і з викладачами;

- сконцентроване подання навчальної інформації та мультидоступ до неї підвищує ефективність засвоєння матеріалу;

- при дистанційному навчанні у кожного студента є можливість витратити більше зусиль і часу на складні та важливі для нього теми з метою поглибленого опрацювання;

- використання в освітньому процесі новітніх досягнень інформаційних і телекомунікаційних технологій, що також дає змогу навчати роботі з ними;

- рівні можливості одержання освіти – незалежно від місця проживання, стану здоров'я, елітарності й матеріальної забезпеченості студента;

- дистанційне навчання допомагає оминати психологічні бар'єри, пов'язані з комунікативними якостями людини, – наприклад, соромливістю, страхом публічних виступів та ін.;

- експорт та імпорт світових досягнень на ринку освітніх послуг;

- дистанційне навчання розширює та оновлює роль викладача, який повинен координувати пізнавальний процес, постійно вдосконалювати свої курси, підвищувати творчу активність і кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій;

- дистанційна освіта позитивно впливає на студента, збільшуючи його творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, прагнення до знань, уміння володіти комп'ютерною технікою і самостійно приймати відповідальні рішення;

- якість дистанційної освіти не поступається в ідеалі якості очної форми одержання освіти, а поліпшується за рахунок залучення кадрового (професорсько-викладацького) складу найвищої кваліфікації і використання в навчальному процесі найкращих навчально-методичних видань та контролюючих тестів з дисциплін» [2, с.30-31].

Таким чином, переваги новітніх технологій під час дистанційного навчання не лише іноземної мови, а будь-яких дисциплін є очевидними. Більш того, саме дистанційна освіта надає більше можливостей під час навчання, що також є немаловажним фактором у питанні вибору традиційних або новітніх методів викладання.

Список використаних джерел

1. Кудря М.М. Сучасні методики викладання іноземних мов у вищій школі України. *All Ukrainian scientific-practical magazine Principal of School Liceum Gymnasium*. 2021. №1 (86). С. 222-230.

2. Прибилова В.М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. *Проблеми сучасної освіти*. 2017. № 4. С.27-36.

Савіна Вікторія,

викладач кафедри фундаментальної та мовної підготовки,

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

АНАЛІЗ НАЗВ ГОМЕОПАТИЧНИХ КОМБІНОВАНИХ ЗАСОБІВ УКРАЇНСЬКИХ ВИРОБНИКІВ

У Державному реєстрі лікарських засобів України представлені препарати 37 гомеопатичних фірм-виробників, п'ять із яких – вітчизняні. У Переліку лікарських засобів присутня і більша кількість виробників, і більша кількість гомеопатичних препаратів. У процесі зробленого аналізу номенклатурних назв визначилися як загальні підходи до побудови назв препаратів, спільні для всіх українських виробників саме гомеопатичних лікарських засобів, так й індивідуальні особливості назв препаратів окремих фірм.

Вказівка на фірму-виробника досить часто зустрічається у назвах гомеопатичних препаратів: Cordalon-ARN, Snoverun-ARN, Spasminal-ARN (фірма «Арніка», Україна).

Назви переважної більшості препаратів «Національної Гомеопатичної Спілки України» мають чітку однотипну структуру: назва хвороби або хворобливого стану, або органу, на який направлена дія препарату + вказівка на лікарську форму (найчастіше – гранули): Broncho-gran; Masto-gran; Arthro-gran, Chole-gran. Деколи вказівка на лікарську форму подається в інших варіантах та з використанням української мови: Антигрипін дитячий гранули гомеопатичні; Вес-норма гранули гомеопатичні, Ангін-гран драже та ін.

У пошуку несхожих на інші та легко доступних для споживача назв до української мови звертаються й інші виробники: На сон (ПАТ «Технолог», Україна), Сноверин-ARN («Арніка», Україна), Іов-малюк УФК («Біолік», Україна), Авіа-море (гомеопатичні таблетки від ухитування), Успокой (препарат лікує стани нервової збудливості, дратівливості, тривоги та депресії). Не менш характерним є й пошук нестандартних назв препаратів на основі латинської мови: Дієтресса (*лат.* *diaeta*, *ae f* < *грец.* *diaita* – спосіб життя, засоби до життя, харчування; препарат для зниження надмірної ваги та ожиріння), *Impasa* (*impotentia*, *ae f* – імпотенція + *-asa*, від назви діючої фармацевтичної субстанції – *лат.* *anticorpora ad NO- synthasam endotheliale decontaminata affiniter*; препарат для лікування імпотенції та порушення ерекції у чоловіків), *Agri* (препарат для лікування респіраторних захворювань, профілактики грипу та ГРВІ; *лат.* префікс *a-*, *an-* відсутність, заперечення + *фран.* *grippe* – грип); *Proproten 100* (*лат.* префікс *pro-* для, рух уперед + *лат.* *tensio, onis f* – напруга. Повтор префікса *pro-* стає специфічним мовним прийомом для акцентування вірогідної ефективності препарату, який призначений для монотерапії абстинентного алкогольного синдрому); *Pharyngomed* (*грец.* *pharynx, ungis m* – горло + *лат.* *medicari* – лікувати; препарат проти запальних процесів у горлі); *Climaxan* (*лат.* *periodus climacterica* – період клімактеричний + *лат.* *sanare* –

лікувати, зцілювати; препарат для лікування вегето-судинних порушень у клімактеричному періоді).

Донесенням за допомогою назви препарату до споживача прозорої інформації про призначення лікарського засобу опікується й «Гомеопатична аптека» (м. Харків): Нормотон (*лат. norma, ae f* – норма, керівне начало + *грец. tonos* – напруга, тиск; препарат для лікування нейроциркуляторної дистонії), Остеотон (*грец. osteon* – кістка + *грец. tonos* – напруга, тиск; лікує остеомієліт, остеопороз, рахіт, карієз), Травмалек (*лат. trauma, atis, n* – ушкодження + *рос. лечение*), Холецинал (*грец. chole, es f* – жовч + *грец. kystis* – пузир; препарат для лікування гострих та хронічних холециститів та гепатитів).

Вплив англійської мови, головним чином завдяки поширенню англійських назв біологічно активних добавок, сьогодні у сфері гомеопатії дуже помітний. Це і вживання англійської лексики у якості назв препаратів, поєднання англійських терміноелементів з традиційними латинськими, поява англізованих форм латинських іменників, прикметників, дієприкметників, прислівників, назв хімічних сполук, та поширення багатослівних назв, які мають описовий характер. Проаналізуємо для прикладу низку торгових назв відомих вітчизняних та закордонних виробників гомеопатичних лікарських засобів.

ТОВ «Байер Україна»: Nasol-kids (*лат. nasus, i n* – ніс + *англ. kids* – малюк), Nasol-advans (*лат. nasus, i n* – ніс + *англ. advans* – покращений), Nasol-baby (*лат. nasus, i n* – ніс + *англ. baby* – дитина).

Описані вище характерні риси притаманні, так чи інакше, назвам препаратів всіх гомеопатичних фірм-виробників, однак, кожна з них намагається зберігати при цьому і свої фірмові словотвірні особливості.

Проведений аналіз показує, що назви комбінованих гомеопатичних засобів у переважній більшості створюються з урахуванням психології

споживача. Спільною для них є також і лексична база: латина та давньогрецька мови. Частина виробників гомеопатичної продукції досить послідовно дотримується гомеопатичних номенклатурних традицій, які умовно можна назвати «інформативними», закладаючи у назві чіткі відомості про фармакологічні, фармакотерапевтичні властивості препарату, лікарську сировину або активну субстанцію. Традиційно у назвах багатьох гомеопатичних лікарських засобів вказується назва фірми-виробника або характеристика препарату за типом та призначенням. Однак останнім часом основна увага приділяється мовним аспектам словотвору, пошуку коротких, оригінальних, яскравих та виразних назв, які б привертали увагу та легко запам'ятовувалися. На противагу коротким назвам зростає й кількість описових номінативних конструкцій з розширеною інформацією для споживача: виробник, назва або перелік основних складових, лікарська форма, призначення. Тобто ринкові пріоритети виходять на перший план. Це свідчить про те, що гомеопатична термінологія сьогодні змінюється, що підтверджується також і появою назв препаратів, утворених національними мовами, а особливо, потужним впливом англійської мови, який проявляється на всіх рівнях: лексичному, морфологічному та синтаксичному, і якого дотепер в гомеопатичній термінології не спостерігалось.

Розгляд словотвірних пріоритетів українських виробників гомеопатичної продукції можна було б продовжувати й поглиблювати, а ця робота – спроба визначити основні характерні риси сучасної гомеопатичної номенклатури та окреслити тенденції її розвитку.

Список використаних джерел

1. Державний реєстр лікарських засобів України.
URL:<http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlz1?opendocument&style=8BE33CA34D37D75CC22580E90047C144>

2. Державна Фармакопея України : в 3 т. – 2-е вид. – Харків : ДП «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2015. – Т. 1. – 1128 с.; Т. 2. – 2014. – 724 с.; Т. 3. – 2014. – 732 с.

3. Національний перелік основних лікарських засобів і виробів медичного призначення. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/32796318>

Сергієнко Майя,

аспірантка 2 курсу кафедри теорії і практики технологічної

та професійної освіти,

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м. Слов'янськ

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНДУ ГЕЙМІФІКАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Останні роки активна модернізація освітньої системи України досягла значних показників. Значним кроком на шляху до розвитку педагогіки в Україні стало звернення до міжнародного досвіду викладання, освоєння новітніх методів та технологій навчання, запровадження їх в освітній процес, що дало змогу українським педагогам надавати якісні знання школярам та студентам, навіть, в умовах війни.

Останнім часом, помічаємо зростання інтересу до впровадження гейміфікації в навчальний процес. Це пояснюється тим, що гейміфікація є одною з дидактичних властивостей цифрових технологій поряд з мультимедійністю, інтерактивністю, нелінійністю подачі тексту і інформативністю. Більш того, гейміфікація сприяє оптимізації навчального процесу, реалізуючи такі дидактичні принципи як:

- свідомість і активність учнів (миттєвий зворотний зв'язок і можливість оцінювання і самооцінювання);
- наочність (мультимедійно-динамічна форма подачі матеріалу);

- послідовність і систематичність (поступове ускладнення умов гри і ігрового матеріалу);
- індивідуалізація навчання (можливість вибору індивідуальної траєкторії);
- доступність та посиленість (можливість самостійно вибирати складність навчального матеріалу);
- міцність (залучення емоцій учнів) [1].

Використання елементів ігрофікації під час навчального процесу ефективно впливає на розвиток навичок говоріння, слухання, читання, письма та має позитивний вплив як під час проведення аудиторних занять, так і під час проведення змішаного чи дистанційного навчання.

Варто зазначити, що наразі, через повномасштабну війну проти України, значна кількість студентів не мають змоги відвідувати заняття в класах чи аудиторіях, тому на допомогу педагогам стають онлайн платформи, які на основі гейміфікації сприяють збільшенню інтересу до предмету та мотивації студентів.

В наукових роботах українських педагогів описано привабливість використання елементів гейміфікації на заняттях не тільки через універсальність методу, а й через помітні позитивні результати студентів. Зазвичай, більшість науковців відмічають покращення рівня мотивації, «запам'ятовуваності» нової лексики, граматичних форм та правил англійської мови, саме через призму використання ігрофікації.

Позитивна сторона використання гри – це не тільки жага до перемоги, а й розкриття творчого потенціалу студентів, в залежності від завдань гри. Разом з тим, значно збільшує рівень активності і продуктивності студентів на заняттях й, так званий «ефект змагання». Експериментально доведено, що в такий спосіб підвищується увага аудиторії. Використання таких вправ допомагає викладачу простіше утримувати та перенаправляти увагу студентів. У студентів зникає ефект відстороненості, вони мають на 100 % занурюватися в навчальний

матеріал та запропоновані ситуації, інакше отримати перемогу команді чи окремому студенту буде складно.

Хотілось би відмітити й психологічну складову гейміфікації. Науковці вважають, що запровадженні елементи гри сприяють емоційному розслабленню і подоланню мовного бар'єру, що є надзвичайно важливим для розвитку мовлення та підвищення рівня знання мови, що вивчається. Саме під час гри, студенти розслаблюються, виходять з напруженого стану, їм простіше вдається опанувати англійську мову, показати гарні результати і досягти ще більш високих показників.

Зауважимо, що використання ігрофікації може ефективно впливати й на згуртованість студентів, дружню підтримку, взаємовиручку одне одного чи роботу для інтересу цілої команди, показати на практиці користь від командної роботи та мати результативні показники в майбутній професії.

Отже, гейміфікація в навчанні - це використання ігрових правил, які слугують мотиваторами для вивчення іноземної мови і досягненням реальних освітніх цілей в курсі вивчення навчального предмета [2]. Мета гейміфікації не є тільки навчальною, вона також має виховний та пізнавальний характер. До позитивних сторін відносимо збільшення мотивації та інтересу до навчання, колективну роботу та зняття психологічної напруги студентів, універсальність застосування як під час аудиторних, так і під час дистанційного чи змішаного навчання, розвиток всіх навичок спілкування іноземною мовою та суттєве полегшення для викладача в питаннях розробки наочного матеріалу чи «тримання» уваги аудиторії.

Список використаних джерел

1. Бойко Н.І. Гейміфікація на уроках англійської мови. *Житомирщина педагогічна № 4 (20)*. 2020. URL: https://imso.zippo.net.ua/wp-content/uploads/2020/12/6._%D0%91%D0%BE%D0%B9%D0%BA%D0%BE_%D0%9D.I..pdf
2. Методична розробка «Гейміфікація в сучасному навчально-освітньому просторі». URL: <https://naurok.com.ua/metodichna-rozrobka->

geymifikaciya-v-suchasnomu-navchalno-osvitnomu-prostori-135509.html#:~:text=%D0%93%D0%B5%D0%B9%D0%BC%D1%96%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%B2%20%D0%BD

Tomareva Nataliia,

*teacher of the Fundamental and Language Training Department of
the National University of Pharmacy, Kharkiv*

TYPES OF TEST TASKS IN LEARNING THE LATIN LANGUAGE

Control of students' knowledge is an integral and important component of education. In turn, testing, in particular in the online format, has become a common element of the modern educational process. Events related to quarantine measures in 2020-2021, and then military actions in most of the territory of Ukraine, made the issue of distance education more relevant than ever, as well as the use of various test tasks to verify and practice the acquired knowledge. In conditions when entire educational institutions switch to distance education on a long-term basis, it is very important to optimize and maximally automate the process of knowledge control to prevent excessive use of the teacher's working time and efforts. Unfortunately, test tasks are still quite often considered only as closed questions with a suggested choice of answer (multiple choice) with the possibility of students simply memorizing the correct options without elements of analysis and creativity. This work presents different types of test tasks based on the Moodle platform for working with the Latin language course (materials of Fundamental and Language Training Department of the National Pharmaceutical University). The specificity of learning a "dead language" practically excludes the possibility of using audio and video fragments, as when learning other foreign languages. Instead, students have to work with a large volume of standard lexical and grammatical units of the same type, which sometimes makes learning Latin a boring and difficult task. However, we have the ability to use at least eight different types of test tasks.

True-false. ("Yes or no"). It is well suited to general topics in grammar, but can also be used in special topics. For example: "Is the translation of the term correct?"

Numerical answer. It is used to a very limited extent when working with a language course, but in some cases it is possible to construct questions in this way. For example: "How many conjugations (verbs, conjugation types) are there in the Latin language?" Numerical or true/false questions are unlikely to be central to language learning, but are used to diversify tests.

Multiple choice. Can be used for any topic, this type is the most simple and common. For example: "Which conjugation does the verb belong to?", "Choose the correct translation of the term", "What type of declension does the noun belong to?", "Choose the names of drugs that contain the specified term elements" and others. One of the main types for current or final testing, it is possible to offer one or more correct answers, as well as to automatically shuffle the order of answers to the question, which eliminates the possibility of simply remembering the number of the correct option.

Open question. It is best used for thematic or summative control, it is possible to replace the usual control papers with questions of this type. For a larger task and answer, you can also use the "essay" type. For example: "Translate the terms (phrase, recipe, text). The key point here is the need to predict all possible answer options, and to check such tasks manually if necessary.

Compliance question. Works well for practicing vocabulary, especially in special topics. For example: "inflammation of the pancreas = pancreatitis" or "common wood = *Achillea millefolium*". The possibility of adding incorrect answer options that do not match any question complicates such tasks.

Question with embedded answer, with missing words, drag and drop into the text. Allows you to train the skills of translating terms (adding missing words or only correct endings), as well as constructing terms from term elements (which, in turn, can be further divided into groups: prefixes, roots and endings, which will be displayed in different colors). For example, "Add the correct endings in the recipe" (various options are enclosed) or "lower + sugar level + blood condition =

hypo+glyk+aemia" (choose from the proposed term elements). Answers can be used once or repeated, making it easier or more difficult for the student to choose.

Use of images. This technique is available in various topics, but mainly in those where special terminology is studied. Images of plants, body parts, medicine forms, etc. can be used. If the image is not obvious, it can be signed in Ukrainian (or another language of instruction). To choose an answer in Latin, you can use different types of tests: multiple choice, open answer, matching, dragging markers to a picture or text, and others.

Список використаних джерел.

1. Басараба Н. Платформа дистанційного навчання Moodle та її використання в організації навчального процесу [Електронний ресурс] / Н. Басараба // Нова педагогічна думка. – 2013. – № 2. – С. 63–66.

2. Лисенко Н. Проблеми дистанційного класу // Матеріали ІХ Міжнародної наукової конференції «Проблеми галузевої комунікації, перекладу та інтеграційні процеси в суспільстві». 23 квітня 2020 р. Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2020. - С. 35-373.

3. Настенко Л.Г. Тьюторство як прогресивна технологія індивідуалізації освіти у вищій школі / Л. Г. Настенко. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://readera.org/article/tjutorstvo-jak-prohresyevna-tekhnohohia-indyevidualizatsiye-osvitye-u-vyeshchiy-10181969.html>

4. Томарева Н. О. Апробація дистанційного курсу «Латинська мова»: переваги та проблеми. // Соціально-гуманітарні дослідження та інноваційна освітня діяльність. Матеріали Міжнародної наукової конференції. 24-25 травня 2019 р., м.Дніпро. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2019. – С. 410-411.

Filipstova Olga,

Doctor of Biological Sciences, Professor,

Professor of the Department of Cosmetology and Aromology,

National University of Pharmacy, Kharkiv

Naboka Olga,
Doctor of Biological Sciences, Professor,
Dean of the Faculty of Medical and Pharmaceutical Technologies
National University of Pharmacy, Kharkiv

Filippova Alina,
Student,
Faculty of Medical and Pharmaceutical Technologies
National University of Pharmacy, Kharkiv

Osypenko Yuliia
student
Faculty of Computer Sciences
Kharkiv National University named after V.N. Karazin, Kharkiv

**PROBLEMS OF SEARCHING AND USING SPECIFIC INFORMATION IN
INTERNET RESOURCES AND AT DISTANCE LEARNING SITES
ASSOCIATED WITH THE CORRECTNESS OF THE TRANSLATION
FROM THE ORIGINAL SOURCES (WITH EXAMPLES OF TERMS USED
IN THE MEDICAL-BIOLOGICAL AND COSMETOLOGY FIELDS)**

The amount of information processed by a modern individual is growing rapidly. To save time and optimize activities, automatic translation programs from one language to another are becoming increasingly popular.

In addition, staff is recruited to fill sites and remote resources, the purpose of which is to translate and post original studies for further use by specialists and students of secondary, special educational and higher educational institutions. Unfortunately, terminological databases often contain translation errors, do not differentiate some terms and nuances of the context.

Errors are quickly spread by individuals who, unfortunately, often do not have special education and perform a purely technical role when copying from an erroneous source to other resources, making the quality of information questionable.

Errors are especially dangerous in fields related to human health and safety, namely medicine, biology, cosmetology, etc.

For example, there are known situations when an incorrect translation of a patient's diagnosis led to an unjustified surgical intervention or even a person's death [3]. In one study, when translating abstracts of medical articles from English to Italian, it was shown that the average percentage of total translation errors was 15%, while the average lexical density was 66.7%. A direct correlation was found between the total number of translation errors and lexical density [2].

Some translation errors that can be found in domestic resources may be associated with small differences in the spelling of medical and biological terms that have a completely different essence. For example, when studying the composition of cosmetic products, two different terms called "silicones" are used: silicon and silicone. At the same time, they have different effects on human health, and translation errors give the user an incorrect idea about a certain cosmetic product. So, silicon is the chemical element silicon (Si), which is the fourteenth element of the periodic table, is a metalloid, which means that it has the properties of metals and nonmetals, and is the second most common element after oxygen. In most cases, it is combined with oxygen in the form of silicon dioxide or silica; it is not found in its pure form in nature. In contrast, silicone is a synthetic polymer made of silicon, oxygen, and other elements, mostly carbonate and hydrogen.

Silicone in most cases is a liquid or flexible rubber-like plastic, has a low level of toxicity, high heat resistance and high electrical insulation. In medicine, such silicone can be found in implants, catheters, contact lenses, bandages and many other products. One can also find silicone in a number of personal care products, including shampoos, shaving creams, etc. The term silicone is also often found, and this type of silicone can be found under the names dimethicone, cyclomethicone and methicone. Dimethicone makes the skin silky, creates a subtle shine and forms a protective barrier (also known as occlusive). In addition, it fills small wrinkles well and gives the skin a plumper appearance (this effect is temporary). There are also scar treatment gels that use dimethicone as the main ingredient. This synthetic substance serves as a

basis for greasy creams, conditioners and balms. It gives the effect of unhindered hair combing, helps to carefully care for dyed strands, as it increases their resistance to UV radiation. Methicone is a slightly truncated version of dimethicone, which lacks methyl (-CH₃) groups on one side of the silicone chain. Like most silicones, it has pleasant emollient properties and improves the spreading of products. Cyclomethicone is not one type of silicone, but a whole mixture of them: it is a mixture of cyclically structured silicone molecules with a certain chain length (from 4 to 7). Cyclomethicone is part of varnishes (with the exception of natural ones), as well as styling products that straighten hair and give it a noticeable shine [1].

Another example of a common translation error, which is often found in Internet resources, is the confusion between the terms "cellulite" and "cellulitis". In the English version, these terms differ by only 2 letters, but often incorrect translation causes confusion in understanding the causes and physiological mechanism of both phenomena. Thus, cellulite is a descriptive term used to describe a cosmetically altered (e.g., wavy, soft, orange-peel-like) topography of the skin, most commonly located on the outer thighs, rear thighs, buttocks, and abdomen of most postpubertal females (85-90%). At least 7 synonyms are used to describe this condition, such as lipodystrophy, nodular liposclerosis, edematofibrosclerotic panniculopathy, panniculosis, adiposis edematosa, dermopanniculosis deformans, and status protrusus cutis. In turn, cellulitis is an inflammation of soft tissues, with rapid spread and involvement of adjacent muscles, tendons, and fatty tissue in the process [4].

Another example of a common mistranslation is the term "Caucasian," which is often used to describe samples for clinical trials. Non-specialists may perceive him as a "resident of the Caucasus", that is, a person who lives in certain regions of Russia, Georgia, Armenia and Azerbaijan. At the same time, the usual translation of this term refers to a representative of European populations in a broad sense (as opposed to a person who comes from Asia, Africa or America).

Thus, medical, biological, cosmetological and other errors in the translation of original texts are a serious problem of health care and the acquisition of academic knowledge, and require active cooperation in filling Internet resources and distance

learning sites of both professional philologists and translators, as well as specialists in the certain fields.

References

1. Araújo LA, Addor F, Campos PM. Use of silicon for skin and hair care: an approach of chemical forms available and efficacy. *An Bras Dermatol*. 2016 May-Jun;91(3):331-5.
2. Daniele F. Performance of an automatic translator in translating medical abstracts. *Heliyon*. 2019 Oct 21;5(10):e02687.
3. Robertson JJ, Long B. Suffering in Silence: Medical Error and its Impact on Health Care Providers. *J Emerg Med*. 2018 Apr;54(4):402-409.
4. Salati, S.A. 2022. Cellulite: A review of the current treatment modalities. *Journal of Pakistan Association of Dermatologists*. 31, 3 (Apr. 2022), 500–510.
5. Thiel U, Wolf P, Wawer A, Blaeschke F, Grunewald TG, von Lüttichau IT, Klingebiel T, Bader P, Borkhardt A, Laws HJ, Handgretinger R, Lang P, Schlegel PG, Eyrich M, Gruhn B, Ehninger G, Koscielniak E, Klein C, Sykora KW, Holler E, Mauz-Körholz C, Woessmann W, Richter GH, Schmidt AH, Peters C, Dirksen U, Jürgens H, Bregni M, Burdach S. Human leukocyte antigen distribution in German Caucasians with advanced Ewing's sarcoma. *Klin Padiatr*. 2012 Oct;224(6):353-8.

Chernyshova Natalia,

Senior teacher of the Department of Foreign Languages

for Professional Purposes,

Karazin Kharkiv National University, Kharkiv

ONLINE EDUCATION IN UKRAINE SINCE FEBRUARY 24'2022: PROCESS OR RESULT?

Trying to answer the above question we have to explore the moral and ethical concerns of the online education which might well arise considering the quality being offered. Since the beginning of the fiercest ever war the Ukrainian

people have been getting through since February 24'2022 the teachers are struggling between how to reach the results to meet the standards and how to stick to the schedule and the programme; those who have never paid efforts to approach online teaching during war time more or less successfully but treated the process formally are more likely to doubt these two conflict; the answer requires deeper insight into the issue and I will try to provide my arguments.

Online education became a common practice in the developed countries throughout the world long ago, whereas in Ukraine it had never had its chance to gain momentum until Covid lockdown in 2019, as with the physical closer of educational establishments it is the alternative method of providing education to the students not to let them feel affected and keep them in continuous learning process giving them the possibility to exercise their right to learn. The same objectives as well as the right to work and the necessity and duty to pay taxes to support the economy of the country at war for teachers prove the validity and effectiveness of online education.

Quality has become the main challenge Ukrainian teachers have faced during war time; being a digital technology ensured by permanent internet connection such its indisputable advantage as accessibility, the possibility to keep pace with the learning process wherever you are, seems not to be the only one which is crucial since February 24'2022 as not all the students have appeared to have equal access to the resources required for online learning, to say nothing of the bombing and shelling or electricity and internet shortage the areas they are staying suffer; some more factors prove to indirectly affect the process as well. Even those students having continuous access to internet and electricity today may not be able to connect and participate in the lesson tomorrow as the neighbouring country's actions are unfortunately predictable and they keep bombing and shelling our cities and villages liberating us from the attributes of normal life on a regular basis. Even those students who have left the country may suffer from continuous stress of moving from one place to another trying to integrate in peaceful life both friendly and foreign in another country; so instead of participating in the online lesson they might well be

engaged in some paper work or interview with job centers, prefectures, social/medical insurance offices, language integration courses trying to settle vitally essential issues of their new life or their internet connection is not smooth enough and they have to make do with the providers' numerous promises to have it fixed within a week or two, but not earlier. If the answer to the question whether their explanations of the above said cases are acceptable with teachers will be positive? Is unstable internet connection or an interview in a job center to be regarded as a big reason for a teacher to schedule and deliver an extra lecture to those who have missed the lesson or to find some extra time to provide explanation to the problems they have failed to tackle themselves?

The ability to properly absorb new material is another crucial condition of successful online learning process in war period. Students, all of them, are with no doubt affected emotionally, morally and even physically by the burden of war and its consequences; those who have always been quick learners may begin to fall behind under continuous stress as their short-term memory functions improperly and/or their sleep is interrupted. All of them from time to time fail to meet the requirements and deadlines, educational process suffers or suffers much, intermediate outcomes do not allow teachers to move forward, current lack of progress calls into question success of the educational process in general: Will cancellation of some programme chapters help to better learn the rest but not all of the material as per the programme? Are the tasks planned earlier to be changed by much easier ones? Is it reasonable to stick to the same test complexity level? Is it acceptable to plan to give students more time or less assignments in the test paper or during their exam or even both? Or measures required are to be undertaken immediately after the lesson is missed and the material is not clear or is not digested at all and the assignment is not done properly and duly... individually? Will the students go even more emotionally engaged if their outcomes do not meet their expectations or satisfy the efforts and time paid?

For every teacher it is understandable that the students leaving behind need extra help and support; and this understanding generates new questions with quite

confusing answers: Will it help if the students work on their own as per the study programme or even more? Will they cope with the difficulties digesting new material and topics themselves? Do they need more consultations than it is specified in the course? Is the teacher capable of delivering them? Does the teacher need to find extra time for the students leaving behind the schedule for delivering new material and sorting out the assignments and problems? Can the assignment in written form done by the students count equally as their participation in the lesson? How can a teacher be sure the students have accomplished the assignments themselves or they have easily shared one done by the smartest? And if an individual task for every student will be a solution not to compromise the quality of online education delivered? And in case when every student is given an individual task will not a review turn into a punishment a teacher is sentenced?

Imagine that the answers to the above questions are positive and the teacher has found some extra time and the internet connection was stable and the students could join zoom or meet session, and both parties were trying their utmost during the conference, suppose the lesson seems 100% effective, are the results they will show or the knowledge they will reveal within the exam or a test paper will be equal or comparable to the learning outcomes they have demonstrated before?

It was not my intention to answer all the questions which online education in Ukraine in war time have put and which I have faced within my professional experience. I even doubt I have specified all of them. I have mentioned only some of them: moral concerns related to academic honesty and transparency of the educational process, evaluation system, general demands, exceptions to the rules, those most teachers confront constantly and must necessarily respond properly and duly. As every two-party process it requires both parties' maximum commitment and involvement, otherwise it fails to be successful.

I can well conclude that online education in Ukraine during war time has been a success so far, a sophisticated combination of scheduled and structured methods and tools and unforeseen force majeure circumstances processed and

undergone fully by the parties involved to reach the results, though it was interrupted in the very beginning of the war, but extended to the required period and continued according to the calendar schedule. It highlighted many factors which affect the process. It emphasizes diligence and hard work Ukrainian teachers have given to approach online education since February 24'2022 successfully. There is no written scenario for both parties how to overcome the difficulties when reaching their goals. Every individual case should be treated individually.

Шейкіна Надія,

*кандидат біологічних наук, доцент,
доцент кафедри фундаментальної та мовної підготовки,
Національний фармацевтичний університет, м. Харків*

Баранник Мар'яна,

*кандидат фізико-математичних наук,
старший викладач кафедри фундаментальної та мовної підготовки,
Національний фармацевтичний університет, м. Харків*

Скаковська Дар'я,

*студентка фармацевтичного факультету,
Національний фармацевтичний університет, м. Харків*

ЗАСВОЮВАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ В ФОРМАТІ ОНЛАЙН НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Актуальність. У 2020 році спалах пандемії COVID-19 поширився по всьому світу, торкнувшись майже всіх країн і територій. Тоді сучасне суспільство вперше зіткнулося з проблемою деформацій здоров'я педагогів та здобувачів освіти в умовах переходу на дистанційне навчання через COVID-19, викликаних зміною професійної діяльності [1]. Після оголошення воєнного стану, який був уведений указом президента 24 лютого 2022 року на всій території України 2 млн 238 тисяч українських школярів перебувають на традиційному або змішаному форматі навчання, водночас 1 млн 751 тисяча учнів навчається виключно онлайн [2]. Освітній процес у закладах вищої освіти

переважно організований у дистанційному форматі [3]. Все це не могло не відобразитися на результатах навчання здобувачів освіти та їх відношенні до навчального процесу, зокрема до процесу пізнання природничих освітніх компонент. Згідно до звіту за результатами дослідження якості організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти України Державної служби якості освіти України за 2020-2022 навчальний рік у математичній та мовно-літературній галузях (українська та іноземна мови) результати навчання погіршилися. Про погіршення результатів з математичних освітніх компонент заявили 58 % керівників, природничих освітніх компонент — 54 %, технологічних — 56 % [4].

Мета. Наведене дослідження проведене з метою виявлення сильних та слабких сторін викладання освітніх компонент природничого напрямку у сучасних умовах та їх подальшого адаптування до умов та потреб сьогоденного суспільства.

Матеріали та методи. Було проведене онлайн-анкетування здобувачів вищої освіти та учнів старшої школи (далі здобувачі освіти) щодо впливу сучасних умов в Україні на емоційний стан та навчальний процес у дистанційному форматі, результативність навчання, успішність, мотивацію до навчання, кількість часу та зусиль, необхідних для засвоєння знань; респондентам була надана можливість обрати необхідні умови для успішного засвоєння знань та дефіцитні складові під час пізнавального процесу.

В опитуванні взяли участь 120 респондентів віком від 16 до 35 років. 95% респондентів є здобувачами вищої освіти та учні 11-х класів. Для перевірки відповідності вибірки іншим статистикам було проведено перевірку щодо частки здобувачів вищої освіти у відібраних закладах освіти за типом, регіоном, місцем знаходження здобувачів освіти. Для наведених характеристик відхилення становлять не більш за 5 %, що є цілком задовільним, враховуючи обсяг вибірки.

Результати та обговорення. За місцем знаходження 51,7% анкетованих знаходяться в прифронтових містах, 26,7% – за кордоном. 27,9% опитаних оцінили свій емоційний стан як стабільний та вище, натомість 37,7% опитаних вважають свій емоційний стан таким, що нижче за середній. 70,5% респондентів зазначили, що за останній рік зіткнулися з апатією та відсутністю прагнення до навчання, з яких лише 19,7% стикалися з цим й у мирний час. При цьому «емоційні гойдалки» (бурхливу зміну емоцій, які складно контролювати) відчують 55,7% респондентів. До того, з тих, хто відчують подібний стан, 44,8% помітили складнощі із засвоєнням інформації; 13,8% зазначили про

неможливість навчатися в подібному стані; 13,8% вважають, що необхідність навчатися та проходити контрольні заходи ще більше пригнічує їх емоційний стан; натомість 17,2% зазначили, що навчання допомагає відволікатися та/або вийти з цього стану; лише 10,3% респондентів вважають, що їх емоційний стан аж ніяк не впливає на результативність навчання.

До 40% респондентів помітили погіршення успішності навчання за 2022 рік, 15% відзначили покращення успішності. Серед факторів, які мають негативний вплив на навчання 41% відзначив відсутність світла та зв'язку, 32,8% – емоційний стан та стрес, лише 16,4% респондентів вказали на відсутність практичних офлайн занять. 59% опитаних вважають, що складнощі з доступом до друкованих навчальних матеріалів майже не мають негативного впливу на навчання. 58% респондентів не бачать складнощів у поєднанні навчання у декількох навчальних закладах.

Серед умов, які сприяють засвоєнню знань з природничих освітніх компонент 85,2% респондентів відмітили професіоналізм викладача, 77% – наявність дистанційних навчальних матеріалів, 70,5% – наявність та доступність додаткових джерел інформації, 57,4% – мультимедійне подання інформації, 54,1% зазначили взаємодію між здобувачами освіти; лише 27,9% звернули увагу на необхідність роботи в групах.

Серед факторів, яких найбільше не вистачає під час навчання в умовах дистанційного навчання, 62,3% опитаних звернули увагу на відсутність мотивації та насаги, 0,7% вказали на спілкування з іншими здобувачами освіти, 57,4% респондентів не вистачає занять в аудиторіях, 49,2% опитаних вказали на бракування практики під час занять.

Розглядаючи сучасні зовнішні умови в Україні, які негативно впливають на навчання, 63,3% опитаних вказали на негативні новини та втрати, 58,3% – відчуття небезпеки, тривожність, 43,3% респондентів відмітили повітряні тривоги, а 41,7% – зміну житлових умов.

30% респондентів відмітили, що кількість часу та зусиль, необхідних для засвоєння знань, значно збільшилася. При оцінюванні власної мотивації до навчання у сучасних умовах порівняно з традиційним очним навчанням 14,8% респондентів відмітили значне, а 32,8% – помірне зменшення мотивації, 18% опитаних зазначили збільшення мотивації до навчання у сучасних умовах.

Висновки. Таким чином, наведене дослідження демонструє, що головними демотиваторами для здобувачів освіти у сучасних умовах є пригнічений емоційний стан та стрес, які викликані здебільшого негативними

новинами та відчуттям небезпеки. Проте, також треба зазначити, що сучасні здобувачі освіти пристосувалися до навколишніх умов, чому сприяє грамотний та виважений підхід викладацького складу закладів освіти. Збільшенню мотивації до засвоєння природничих дисциплін сприятиме збільшення використання інноваційних методів навчання, в тому числі й тих, що сприятимуть спілкуванню між здобувачами освіти, зокрема групові завдання, змагання, ігри тощо.

Список використаних джерел

1. Sheykina N., Barannyk M., Naumenko N., Alokina N., Nessonova M., Kaidalova L. / Study of professional health of higher education teachers in Ukraine under quarantine / *INDECS Journal*. – 2022. – с. 336-348
2. URL: <https://osvita.ua/school/87974/> (дата звернення 01.03.2023)
3. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/distancijne-navchannya> (дата звернення 01.03.2023)
4. Звіт за результатами дослідження якості організації дистанційного навчання у закладах загальної середньої освіти України Державної служби якості освіти України за 2020-2022. URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Zvit_Distance_learning_school_SQE_SURGe_30.08.2022.pdf (дата звернення 01.03.2023).

Гойдіна Валерія Сергіївна,

асистентка кафедри біологічної хімії,

Харківський національний медичний університет, м. Харків

Денисенко Світлана Андріївна,

кандидатка біологічних наук, доцентка

доцентка кафедри біологічної хімії,

Харківський національний медичний університет, м. Харків

ЕЛЕМЕНТИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В УЧБОВОМУ ПРОЦЕСІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У МЕДИЧНОМУ ЗВО

Термін «гейміфікація» вперше було використано розробником популярних відеоігор ще у 2002 році Ніком Плелінгом. Деякі концептуальні засади ігрової діяльності було досліджено ще раніше у працях багатьох

науковців, зокрема у роботах М. Савчина, В. Беспалька, О. Полат, О. Мороза, С. Сисоєвої, Н. Морзе. Елементи гейміфікації чи ігрофікації, як деяких складових компонентів технології освіти набули популярності в останнє десятиліття. [1, 2]

Сьогоднішні науковці, викладачі, педагоги стикаються з новими викликами та повинні все ж таки прийти до висновку щодо адаптації навчання до потреб учнів, студентів, здобувачів освіти, а також їх перевагам та вимогам. Наразі є потреба в обережному поводженні педагогів з цими новими тенденціями у навчальному процесі. Вони мають правильно та свідомо використовувати різноманітні методи навчання та ігрові підходи, які дозволяють здобувачам освіти бути активними учасниками самого процесу отримання знань, з вмотивованим залученням до власного навчання. Для реалізації активного навчання світ потребує створення передумов, більш сучасних педагогічних парадигм і тенденції, які будуть посилені використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Саме зараз гейміфікація в навчанні є однією з таких світових тенденцій.

З огляду на наукові праці світових вчених, які спостерігали за розвитком гейміфікації та її впровадженням в процеси навчання, ключовими моментами, що відрізняють технології гейміфікації від визначених ігрових видів діяльності є орієнтованість кожного учасника такого ігрового процесу на досягнення цілей та отримання результатів практичної діяльності, а не просто на участь у грі. Можна говорити про доцільність та багатобічність віртуальної культури набуття компетенцій, які можуть знадобитися здобувачеві в професійному майбутньому. [3]

Нами було проведено дослідження впровадженості гейміфікованих систем навчання теоретичних дисциплін у медичному ЗВО. В опитуванні прийняли участь здобувачі освіти 2 курсу стоматологічного та медичного факультетів. Питання були розроблені таким чином, щоб досягти розуміння ступеню обізнаності сучасних здобувачів освіти у ігрофікованих методах засвоєння знань через призму викладача, а також використання цих навичок для самоосвіти.

За результатами дослідження, більше 80% респондентів не стикалися з такими методами чи мають поверхневе уявлення про такі залученості. Приблизно 70% іноді приймали участь у гейміфікованому типі отримання знань. Також більше половини з опитаних почували себе більш вмотивованими та сконцентрованими у період «навчальної гри». Здобувачі освіти також почували себе більш впевнено, менше приділяли уваги помилкам, а більше

саме запам'ятовуванню нового матеріалу. На питання про використання ігрових методів під час самоосвіти, більше 55 % респондентів відповіли позитивно. Тобто, маємо змогу казати, про те, що здобувачі освіти вже практично використовують сучасні методи для самовдосконалення та самонавчання, впевнено користуються онлайн перевагами в системному навчанні. А значить, що сучасна освітня система повинна бути залучена і в педагогічний процес якомога скоріше. Мають бути створені такі комфортні умови як для викладачів, так і для здобувачів освіти, щоб усім було зручно впроваджувати гейміфікований процес навчання.

Але не можна обійти стороною і можливий негативний ефект ігрофікованого простору. А саме те, що студентство може звикнути до того, що все можна вирішити «грою», не захоче витратити свої сили та навички для осмислення важких навчальних теоретичних та практичних предметів. Буде цілком поглинута власними переживаннями, та завжди в очікуванні другого «ігрового» шансу, втратить здатність до емпатії. Цього не можна допустити у контексті навчання медичних спеціалістів, бо саме професія лікарів потребує багато співчуття та навичок критичного мислення.

Отже, загальний висновок маємо такий, що гейміфікація є як сучасним новітнім методом освіти, так і майбутньою проблемою. Тому саме зараз час свідомо підійти до систем впровадження та навчання педагогічного колективу, в першу чергу, до засвоєння нових освітніх напрямків.

Список використаних джерел

1. Deterding S., Kahled R., Nacke L., and Dixon D. From Game Design Elements to Gamefulness: Defining Gamification. *Envisioning Future Media Environments: mindTrek '11 Proceedings of the 15th International Academic MindTrek Conference*. ACM. 2011. - P. 9–15.
2. Макаревич О. Гейміфікація як невід'ємний чинник підвищення ефективності елементів дистанційного навчання: наукова стаття. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (6). С. 279– 282.
3. Kapp K. M. *The gamification of learning and instruction: game-based methods and strategies for training and education..* New York: Pfeiffer: An Imprint of John Wiley&Sons, 2012. p. 336.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА МЕТОДІВ
НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ТА МОВНИХ
ДИСЦИПЛІН У ВИШАХ**

16 березня 2023 року

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
Національний фармацевтичний університет

м. Харків

Відповідальний за випуск – Коваленко Зоя Іванівна